

Vilnis Talpina Daugiausia
Zinių iš Amerikos, Lietuvos
ir Kitų Šalių

Consulate General of
U.S.S.R. 7 E. First Street
(12-24-40)
(21)

VILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

Už Pastovios Taikos ir
Liaudies Laimejimų
Apsaugojimą!

VOLUME XXVIII, NO. 152

SEŠTADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 28, 1947 M.

KAINA TRYS CENTAI

Kasdiena—

Erzac-Patriotai
Šiandien Chicagoje
Ministrų Konferencijai
Schachtas Jau Nesmirdi

Štai žemėgėlis tikro humoro:

"Akims aš apibėgau visą šalį ir aiškiai pamaniau, Kad komunistų kilposna Tik aš neįkliuvau."
Pasirašo: kongresmanas D. F. Sapp, tryliktas distrikto, Isterikos valstija.

Kaip vykusiai pajukta raudonbaubiai!
Isterikams ir Trumanas jau konistinas.

Erzac-patriotai rengiasi prie rinkliavų Končaus Bendram Fondui. Sako, tai būsiąs "gal-lingesniu darbas".

Ne, tai neapykantos reiškinys Tarybų Lietuvai, jos darbininkams, artojams, inteligentijai.

Šiandien Chicagoj susirenka Progresyvių Amerikos Piliečių vadovybė.

Dienotvarkė eilė svarbiausių reikalų. Vienas iš svarbiausių—kaip reaguoti į Tafto-Hartley įstatymą ir kaip sustiprinti savys-tovų politinę akciją.

Perspektyvos trečijai partijai darosi aiškesnės.

Vakar Paryžiuje prasidėjo trijų užsienio ministrų konferencija—Molotovo, Bevinio, Bidault. Jie tarsis apie Europos ekonominę rekonstrukciją. Manoma, kad greitai ateityj įvyks daug platesnė konferencija Českoslovaikijos sostinėj Prahoj.

Jei doterio diplomatija atsisa-kys nuo diktoato, pasitarimai gali duoti gerą pasiekimą. Jei bus graikiška ir turkiška linija, nieko gero nebus.

Nacių finansinis "genijus" Hjalmar Schacht vėl pasirodė ant scenos. Jis buvo atstovaitis į jankių milijarinį šlabą pasitari-mams.

New Yorko Federalio Rezervinio Banko direktorius Szymczak pasakęs reporteriams: Mums reikia tokių ekspertų, kaip Schachtas!

Kas vakar buvo nuodai, šiandien vaistai.

Pereitį savaitę Chicagoj svečiavosi Tarybų Sąjungos ambasadorius Novikovas. Soviet-American Friendship draugija surengė jam bankietį Stevens viešbuty. Dalyvavo kokie 400 žmonių, daugiausia biznierių. Dalyvavo ir keli vyskupai. Miesto mero atstovas gražiai pasveikino ambasadorių.

Knomet ambasadorius pareiškė, jog Tarybų liaudis visuomet bus dėkinga Amerikai už suteiktą karu metu materialę pagalbą, šaltį nuaidėjo aplodisimentais.
Tarybų šalis niekad neignoro-ruoja prieteliškumo.

Pasaulinės Darbo Unijų Federacijos generalis sekretorius Louis Saillant smerkia Tafto-Hartley įstatymą. O reikia ži-lynot, kad jis kalba varde 72 milijonų organizuotų darbininkų.

Tos moralės jėgos svorį negalima nedaknauti. Viso pasaulio darbininkiai prieš Taftus, Hartley, prieš visą reakcinę ma-šiną.

O kiek pamokslų apie mora-lybę šios šalies bosai sako kitoms šalims!
Fariziejai!

Molotovas, Bevin, Bidault Tariaisi

CIO PLANUOJA SAVO KOVOS STRATEGIJĄ

Dar 5,000 Laivų Darbininkų Sustreikavo; Daugiau Angliakasių Nedirba

NEW YORKAS, birž. 27.—Dar 5,000 laivų laisvųjų prisidėjo prie streikuojančių 40,000 laivų budavotojų. 4,000 Keary, N. J., ir 1,000 Sullivan Dry-dock, Brooklyn, darbininkai prisidėjo prie streiko.

Laivų statybos įmonės pikie-tuojamos.

Prasidėjo užsidedaryti Atlantic Basin Iron Works ir kitos įmō-ės.

Darbininkai priklauso CIO unijai.

WASHINGTONAS, birž. 27.—Nežinūrint grąsinimų J. L. Le-wisui ir UMWA unijai rūstesni įstatymų pavidimu, angliakasių dar daugiau sustoja dirbė-ju ir apie 250,000 sustreika-vo.

Atrodo, kad prieš juos nebus imtasi jokios akcijos, nes techni-kiniai negalima prieš juos pa-naudoti Tafto-Hartley įstaly-mams. Kita, republikonai bijo perdaug supykdyti angliakasių uniją, nes laike rinkimų us-tatytą daug balsų. Kasyklų opera-toriai, sakoma, planuoja sūlyti naują sutarį unijai. Šiandien baigėsi valdžios kontrolė angli-

Veteranai Kovos Prieš Reakciją

WASHINGTONAS, birž. 27.—(FP).—Naujai išrinktas Amerikos Veteranų organizacijos komitetas sako, kad jis kovos prieš reakciją.

Naujasis prezidentas Chat Paterson tuo tarpu pasigyrė, kad Veteranų naujoji valdyba neko-munistinė. Girdi, ji išrinkta ne-priklausomai spausu.

Veteranų konvencija vienlaisi-ai priėmė rezoliucijų, savo konvencijoj, Milwaukee, Wis., prieš Tafto-Hartley bilij, kuris dabar jau yra įstatymu, ir kuris varžo darbu unijų teises.

Naujam komitete yra Robert Nathan, CIO ekonomistas.

Dubinskis Išrinktas ILGW Prezidentu

CLEVELAND, Ohio.—Internacional Ladies Garment Workers konvencija vėl išrinko David Dubinsky tos unijos preziden-tu.

Britanijos Darbo Unijos Reikalauja Žygių Prieš "Vergovės Įstatymą"

LONDONAS, birž. 27.—Amal-delegatai sako, kad Britanijos gamatol Union of Foundry Workers vienbalsiai nutarė raginti Tarptautinę Darbo Unijų Federaciją reaguoti į Amerikoj pravaistą įstatymą prieš darbo unijas.

Laikė apkalbėjimo kai kurie delegatai. "Jei Amerikos mono-polistai galės likviduoti darbu unijas jie išnašos visokį pasi-priešinimą išnaudojimai ne vien Amerikoj, bet ir kitose šalyse," pridėjo dar vienas delegatas.

Britanijos darbu unijos rodo didelio susirūpinimo Amerikos įstatymu prieš darbo unijas.

Pirmas Žygis Prieš Uniją Einant Naujų Įstatymu

DELLAS, Texas, birž. 27.—Cionai išduotas pirmas indžionk-šinas, remiantis nauju Tafto-Hartley įstatymu, prieš boiler-mekierių uniją. Unija paskelbė streiką birželio 20 kada kompa-nija perkosi daiktus iš kitos fir-mos, kurios darbininkai streika-vo.

Kompanija gavė indžionkšną, bet tik prieš pikietavimą.

Zinios iš Tarybų Lietuvos

LIETUVOS JAUNIMO KULTŪRINE VEIKLA

Progimnazijos Choras

SEDA.—Veiklus meno savi-veiklos būrelis yra Sėdos progimnazijoje. Mokinių orkestras ir mokytojos Mineikienės vadovaujamas choras dažnai ruošia koncertus miestelio gyventojam ir aplinkinių kaimuose.

Turi savo raitelį progimnazi-joje sportininkai, neseniai susi-organizavo ir istorikai, krašto-tyrininkai. Šiomis dienomis įvyko taip pat Ososovichimo bū-relio steigiamasis susirinkimas.

Atstovė Mokyklą

MAZEIKIAI.—Lechavos pra-ding mokyklą (Mažekių apskr.) atstatė aplinkinių darbo valstie-čiai ir jaunimas. Dabar loje mokykloje, aprūpintoje elektros šviesa iš Kuodžių malūno, mo-koiki 150 vaikų.

Vaikai Mokina Tėvus Rašyti

TELSIAI.—Prieš kiek laiko Telšių gimnazijos Marytės Melnikaitės vardo pionierių draugovė pradėjo rašyti ir kilnų darbą. Pirmojo būrio suveigo Ila klasės mokinė Danutė Dapševičiūtė papasakojo draugams, kad moko savo motiną skaityti

Indonezijos Premieras Rezignavo, Eina Sujudimas

JOGJAKARTA, birž. 27.—Indonezijos premieras Sjahrir rezignavo kilus didelei opozicijai jo politikai, kuri bandė taikystis Olandijai.

Eina didelis sujudimas ir tik stebūklas gali sulaukyti nuo gin-kuotos kovos prieš Olandiją.

Olandų valdžia užsispyrė, kad ji padiktuotų kokia valdžia turi būti iki Indonezija taps respu-blika ir išrinks pastovią valdžią. Indonezai nenori Olandijos pa-diktavimo.

Olandija laikosi to, kad Indonezijos Jungtinės Valstijos įsikūryti apie 1949 metus, o iki to būtų provizionale valdžia, kurią olandai nori kontroliuoti.

DECATUR, Ill.—Lakūnas ir pasaziieris užmušti nuaktis or-laviiu prie Sisco, Pietri apskri-tyje.

BOMBAY.—Laikė vienos die-nos streiko 25,000 gelžkelie-čių, kilo riaušės, kuriose 20 as-menų žuistė.

Vieton Armijos Verbuoja Jaunimą Mokykloms

MASKVA, birž. 27.—Tarybų valdžia skelbia, jog jauni vyrai, nuo 18 iki 19 metų, kurie pir-miau turėjo eiti kariuomenėn, dabar bus verbuojami į amatų mokyklas ir abelai techni-kaus amatininku ir darbu.

Bus imami į amatų mokyklas ir jaimesni nuo 14 metų berniukai ir mergaitės ir moksis po keletą metų iki jie galės stoti darban.

Kinijos Valdžia Prašo Daugiau Ginklų

WASHINGTONAS, birž. 27.—Čiang Kai-seko valdžia nori ne vien \$500,000,000 iš Amerikos, bet taipgi daugiau ginklų ir kitų karu reikmenų. Ji neatsiliko prieš liaudies armiją Mandžarijoje ir vis daugiau teritorijos netenka.

Čiangio valdžia be jokių įrodymų kaltina Tarybų Sąjungą nesilaikyme sutartyje. Tuomi norima labiau įbauginti Washing-toną, kad gautų pinigų ir gink-ly.

Nuzudė 179 Umijistus Bėgiu Kelių Savaičių

ATENAI, birž. 27.—(ALN)—Nuo prezidento Trumano plano priėmimo duoti Graikijos valdžiai \$350,000,000 "demokrati-jos gelbėjimui", ta valdžia nu-zudė 179 umijistus ir komunistus.

Pradžioje birželio mėnesio nu-zudyti 54 umijantai, vėliau nu-zudyti daugiau.

Graikijos valdžia daugely at-sitikimų nei nepaiso užvesi at-lysus. Savo politinius priešus ji šauda be teismo ir be kaltinimo įrodymu.

Iranas Protestuoja TEHERANAS.

—Irano darbo ministerija protestuojanti Tarybų Sąjungai, kad šios šalies or-laviiu būk skraidų virš Irano teritorijos.

Prieš Reakciją Reikia Kovoti Politinai, Sakė Murray Negrų Suvažiavimė

WASHINGTONAS, birž. 27.—Philip Murray, CIO prezidentas, kalbėdamas SAACP suvažiavime pareiškė, kad prieš vis daugia-ju įsivyraujančią reakciją Amerikoj reikia kovoti politi-ka, taipgi reikia vienybės negrų ir baltevidžių, taip ir visų tau-nyčių ir rasinių mažumų.

Murray, turėdamas omeny Tafto-Hartley įstatymą, ragino kovoti prieš visus legalius pasi-mojimus varžyt darbo žmoniems ir mažumoms laisvę. Jis patarė pietinėse valstijose visiems registruotis ir mokėti pol tak-sus, kad galėtų kovoti balsais.

Suprantama, sykiu reikalau-ti, kad pol taksi būtų panaikinti. Reikia organizuotis politinai kaip ir industrialni sekingsme-ri kovai prieš reakciją.

NORI APLENKTI JUNGTIN. TAUTAS

Prie Geresnių Santykių Ar Didensio Nesutikimo—Spekuliuoja Stebėtojai

PARYZIUS, birž. 27.—Prasi-dėjo trijų užsienio ministrų—Molotovo, Bidault ir Bevinio—konferencija svarstyti Sekre-torius Marshall plano Europos ekonominei pagaliai ir atbuda-vojimui.

Londonas praneša, jog Bevinas ir Bidault pilnai sutikę ne-leisti Europos ekonomio at-steigimo pavesti Jungtinėms Tautoms. Atrodo, kad jie ti-ksi Molotovo tokio pasiūlymo.

Stebinti konferenciją cionai spėlioja, ar ji suartins Tarybų

Sąjungą su Francūzija ir Brita-nija, ar dar labiau atitolins?

Britų vyriausybė bijanti, kad susitarus su TSRS Jungtinių Valstijų Kongresas gal atimesti Marshallo planą iš viso (tai gal bus Bevinio pasteisimas savo partijai dėl savo anti-sovietinės politikos).

Konferencija vyksta užsienio ministerijos rūmuose.

Valstybės Departamento žymus pareigūnas, Will Clayton, pirma konferencijos tarėsi su Bevinu ir Atlee, paskui ir su Bidault. Kalbėtasi betgi tik in-dustrialni reikalais.

Manoma, kad TSRS užsienio ministras Molotovas reikalau- sukūrti industrinę komisiją, taipgi reikalau masinerijos iš Amerikos.

Londono rodoma susirūpinimo, kad nesuistatytis santykiai su TSRS dar pablogės, ko britai ne-voja ir mano jiems būtų blog-iana.

Francūzijos užsienio minis-tras Bidault irgi, sakoma, bi-šias atsargus, nes nenorįs sukelti komunistų griežtą nusistatymą prieš jo valdžią.

Protestuos Prieš Laivininkų Arestus

NEW ORLEANS, La., birž. 27.—International Longshoremen Association protestuoja prieš areštus tos unijos narių. Jau 17 suimta kaip "pabastovė". Unijos viršininkai sako, jie iš-saukįj streikan net 80,000 lai-vų darbininkų, jei nebus sulai-kyta areštai.

Policija teisinasi, kad areš-tuojami visus ten bevaikūnčius "be užsiėmimo", nes laivoose esą daug gero ir bijojami, kad nebūtų išvogta.

UNRRA Tuojau Buigs Fondus ir Darbą

LONDONAS.—Birželio 30 UNRRA laigs savo darbą. Iste-ta iki šiol pašelpimui ir reha-litavimui Europos žmonių \$2,916,000,000.

Daugelis pabėgėlių turės pa-tytus sau pragyvenimą užsidedrbi pasibaigus UNRRA pašalpsoms.

Prieš Reakciją Reikia Kovoti Politinai, Sakė Murray Negrų Suvažiavimė

WASHINGTONAS, birž. 27.—Philip Murray, CIO prezidentas, kalbėdamas SAACP suvažiavime pareiškė, kad prieš vis daugia-ju įsivyraujančią reakciją Amerikoj reikia kovoti politi-ka, taipgi reikia vienybės negrų ir baltevidžių, taip ir visų tau-nyčių ir rasinių mažumų.

Murray, turėdamas omeny Tafto-Hartley įstatymą, ragino kovoti prieš visus legalius pasi-mojimus varžyt darbo žmoniems ir mažumoms laisvę. Jis patarė pietinėse valstijose visiems registruotis ir mokėti pol tak-sus, kad galėtų kovoti balsais.

Suprantama, sykiu reikalau-ti, kad pol taksi būtų panaikinti. Reikia organizuotis politinai kaip ir industrialni sekingsme-ri kovai prieš reakciją.

Gelžkeliai Nekelia Algų Darbininkams

CHICAGO, birž. 27.—Neži-rint, kad gelžkelių įėjgos labai žymiai padidėjo ir važna pa-branginta, gelžkelių kompanijos atsisakė pakelti neoperuojan-ties darbininkams algas 20 centų viandai.

Septyniolika unijų reikalau-ja algų pakėlimo ir žada streikuoti, jei reikalavimai nebus išpil-dyti.

VILNIS

Lithuanian People's Daily

Published daily except Sunday and on every Friday together with the regular edition is included an English Section, by the Workers Publishing Association, Inc. Subscription rates in United States one year \$7.00, six months \$4.75, Chicago \$9.00, six months \$6.75; Canada \$9.00, six months \$6.75, foreign countries \$9.00, six months \$6.75. Subscription rates for the Friday edition, including the English Section, in Chicago one year \$3.00, six months \$1.75; outside of Chicago, one year \$4.50, six months \$1.50.

Advertising rates on application. 3116 South Halsted St., Chicago 8, Ill. Phone VICTORY 7325-7326 Entered as second class matter September 28, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Rezultatai

Bus greitai metai, kaip republikonams ir burbonams—demokratams reikalaujant, buvo panaikinta kainų kontrolė. Del svieto akių šokia tokia kontrolė dar egzistavo per mėnesį laiko. Bet tai buvo tik fikcija.

Kokie gi rezultatai gavosi per tuos metus laiko?

Mėsa niekad nebuvo taip brangi, kaip dabar. Jos kaina išpurto iki maksimumo. Iki maksimumo išpurto ir mėsos kompanijų pelnai.

Tas pats su drabužiais, su skalbiamom mašinom, su duona, su avalyne, su popieriu. Ir taip toliau ir taip toliau.

Niekad profiteriams nebuvo tokios geros pasipelnymo sąlygos.

Liuosoris kainų mažinimas, kurio išraiška buvo vadinamas Newburyport planas, nedavė jokio u jokių apčiuopiamų pasėkų. Tai buvo tik reklama tiliems biznieriams. Tai buvo paprastas jankiškas blofas.

Tuo tarpu uždabiai mažėja. Nors ir povaliai, bet bedarbių skaičius auga.

Kongreso pomams tokie dalykai nerūpi. Bet jie labai ir labai rūpi biednesnės gyventojų sluoksniams.

Ta padėtis verčia daro žmones labiau galvoti ne tik apie ekonomines, bet ir politines priežastis. Daug kam atsidarys akys ir jie pamatys, kad trečiosios partijos sukūrimas yra neišvengiamas.

Eugene Dennis

Amerikos Komunistų Partija yra legalė partija. Ji taip jau legalė, kaip ir bile kuri kita šioj šalyj veikianti partija. Tam tikri elementai, kurie tą partiją nepakenčia, negali pulti ją frontine ataka. Todėl jie sugalvojo kitokią strategiją. Savo atakų objektu jie pasirinko tą ar kitą žymesnį partijos žmogų. Šiuo kartu jie pasirinko Eugene Dennis, Komunistų Partijos generalį sekretorių. Tų elementų instrumentu yra Neamerikinių Veiksmų Komitetas, kurį seniau vadindavo Dies'o komitetu, o dabar vadina Thomas-Rankino komitetu.

Užvakar federalio teismo džiūrė pripažino Eugene Dennis'ą prasikaltusiu "Kongreso paniekimu". Už tai jis gali gauti vienerius metus kalėjimo ir tūkstantį dolerių piniginių baudmės.

Thomas ir Rankinas gali džiaugtis. Jie, matote, "apgynė Kongreso garbę". Bet dalykas tame, kad Kongresą, kaipio toki, Dennis neniekino ir nepaniekino. Klausimas eina tik apie tą komitetą, kuriam diriguoja Thomas ir Rankin.

Byla dar toli gražu neužbaigta. Kaip Associated Press pranešė iš Washingtono, ta byla pasiekė Aukščiausiąj Teismą, o ten atmosfera netokia, kaip Neamerikinių Veiksmų Komitete. Yra vilties, kad iš srities legališki kablukų ta byla bus iškelta principiniai legaliu pagrindu ir tuomet paaiškės ant kiek legalus kalbamasi komitetas.

Rankinas ir Thomas užmiršo ta seną priežodį, kad juokiasi tas, kas juokiasi paskiausia.

Federalio teismo džiūrė E. Dennis'o advokatai stovėjo šios pozicijos pagrindu: Neamerikinių Veiksmų Komitetas yra nelegalus, nes Rankinas nelegaliai išrinktas Kongresan, o antra—tas komitetas neatlieka jokių legislatyvių funkcijų. Dennis'o žodžiais tariant, jis dar tik pradėjo legalę kovą.

Dennis'o santykiuose su kalbamuojų komitetu buvo ir kurjojų. Ant Dennis'o

bandyta mesti dėmė už tai, kad jis pakaitė savo pavarde. Pasirodė, betgi, kad pats Thomas pakaitė savo vardą. Jo tikras vardas yra J. Parnell Feeney.

Bet tai tik kurjožas, nors Thomas'ui jis labai neskanus.

Tolymsnės tos legalės kovos fazėse turėtų pilnai paaiškėti kokie buvo tūly to komiteto narių santykiai su pronacikomis organizacijomis.

Reikia žinoti, kad Rankino-Thomaso komitetas vajavoja ne tik prieš komunistus. Jis veda karą prieš Antifašistinį Komitetą, kuris padeda ispanams demokratams. Jis griežia dantį prieš Wallace, jam raudona išrodo ir ponia Rooseveltienė.

Bet ar kas girdėjo, kad tas komitetas kovotų prieš fašistus, Ku-Klux-Klaną?

Grįžkite Namoi

Tūlose erzac-patrioty laikraščiuose pasirodė Mažosios Lietuvos Lietuvių Atsisaukimas. Po atsisaukimo pasirašo tūlas E. Simonaitis.

E. Simonaitis pasakoja kiek daug "prūsiški" lietuviai nukentėjo nuo nacių, kaip jie buvo persekiojami ir kankinami karo metu ir kokia sunki jų būklė šiuo laiku. Dabar jie skursta karo sunaikintoje Vokietijoje.

Tačiau, visame tame p. Simonaičio atsisaukime nei neužsimenama apie grįžimą Lietuvon. Čia ir išlenda yla iš maišo. "Vilnyje" ir "Laisvėje" nekarta buvo rašyta, kad tūkstanečiai ir tūkstanečiai klaipėdiški lietuviai grįžo namo.

Jie patenkinti savo nauju gyvenimu. Klaipeidos kraštas atstisato skubiaisiais tempais. Tam kraštui, kaip ir visai Tarybų Lietuvai, užtikrinta gerbūvika ateitis.

Kodėl p. Simonaitis ir tie, kurių vardu jis sakosi kalbės, negrįžta namo? Jei jis tikrai kovoją prieš nacių, jam nėra jokio reikalo bijotis tarybinės valdžios.

Vaisiai Jau Pasirodė

Iš Dallas, Texas, praneša: Teisėjas Thornton uždraudė pikietuoti Southland Steel Co., įmonę. Jis pasirašė atitinkamą indžionkšmą. Teisėjas surado, kad pikietavimas tai tas pats kaip boikotavimas, o boikotavimą draudžia Tafto-Hartley įstatymas.

Pirmomis to įstatymo aukomis pasirodė esant Amerikos Darbo Federacijos nariai.

Iš North Tonawanda praneša, kad policija puolė pikietuotojus ties Remington Rand dirbtuve. Pikietavimas, sako, nelegalus, nes taip sako Tafto-Hartley įstatymas.

Vaisiai jau pasirodė. Greit jie bus šimteriopai didesni.

Demokratinų Graikų Pranešimas

Demokratinių graikų koalicija (EAM) įteikė Jungtinį Tautų Saugumo Tarybai platų memorandumą apie dabartinę būklę toj šaly.

Terroras, kurį vartoja graikų valdžia, nei kiek neatslūgo ir masiniai areštai tebesitęsia; deportavimas į pusiau laukines Egėjųs salas nenutrauktas; fašistų gaujos šelsta visoj Graikijoje.

Ar ne juokinga kalbėt, kad Bulgarija ar Jugoslavija "kišasi" ir vidujinius graikų reikalus, kuomet Trumano doktrina yra tiesioginė intervencija į Graikijos reikalus?

EAM sako, kad demokratinėi Graikijos armijai (partizanams) nereikia jokios išlaukinės pagalbos, nes graikų valdžios terroras stiprina demokratinę armiją vis naujais daliniais. Žmonės bėga į kalnus ir ten dedasi prie partizanų.

EAM reikalauja praveisti sekamą programą:

Garantuot Graikijos neutralitetą Jungtinių Tautų ribose ir pagrindu.

Nutraukti mūšius, paskelbiant visuotinę amnestiją ir atsteigti normalę būklę.

Grąžinti demokratines laisves ir atsteigti vyriausybę, kurioj dalyvautų visos srovės.

APŽVALGA

"DVASINIS PAJĖGUMAS."

"Darbininkas" nesigaili komplimentų bėgliams Vokietijon. Jie, ar girdėsite, parodė didžiausią dvasinį pajėgumą. Jie—

"Įsteigė šimtus vaikų darželių ir mokyklų. Lietuvių rašytojai ir moksininkai išleido šimtus knygų ir išgarsino lietuvių kultūros vardą..."

Bėglių literatūrinė veikla neverta nei likuto išvalgyto kiaušinio. Tai tik stenėjimų ir dūsavimų produkcija, nesveika, gangrenuota.

Apie išvietintų mokyklas net ir "Keleivio" korespondentas rašė, kad josna įvesta klerikalų inkvizicija. Mokykloms vadovauja klerikalai biurokratai.

Savo "kultūrą" jie gali imponuoti nebet fašistams ir fašistuojantiems.

Bėglių tarpe, nepasibaigiančios rietenos, kas, kartais, atspindini ir Amerikos laikraščiuose. Ribiausias kasnius iš Amerikos gauna tie, kurie didesni aklipešos ir apskresni komitetininkų pataikūnai.

Jų tarpe yra ir kriminalistų.

Štai kokį pranešimą iš Muencheno randame "Laisvėje":

"Pabėgėlis iš Lietuvos, pasižadęs Sally Keve, buvo smegenys šaikos, kuri urnu vogė amerikon armijos automobilius, valgius ir kitokių nuosavybę. Karinė jankių valdžia, pagaliaus, sufėrė į "išvietintį" Lietuvos pilietį ir kai kurios jo bendradarbius, civilius amerikiečių armijos tarnautojus... Sally Keve vadovavo šmugeliški Bavarijos automotrojų kompanijai. Ta kompanija supirko daugiau, kaip 2-000 vohių iš jankių armijos automobilių ir pardavė juos Bavarijoje, Francūzijoje, Šveicarijoje..."

Ar ne biznio genijus? O kiek jam panašių šmugelininkų, avantūristų ir spekuliantų randasi tų "dangaus paukštelių" tarpe!

PASKALNĖ SKARMALUVIENE.

Klerikaliskas dasytojas A. Vaičiulaitis graudžiai dejuoja brooklyniskėj "Ameriko" (20 d. birželio), kad jų "tautiniame" fronte niekas nepaiso knygų, niekas jų nerašo, niekas jų neleidžia. Jis pripažįsta faktą kultūrinio bankrūto.

Paimsimės kelias ištraukas iš A. Vaičiulaičio graudžios raudos:

"Kadais lietuvių knyga čia (Ameriko) buvo gyva. Šiandien ji miršta ir su ja vykni nyksta brangus kultūros žiedas—lietuvių raštas ir žodis.

"Ta knyga miršta ne dėl to, kad jau visai nebūtų skaitytų. Jų būty, tik nėra kas jam knyga ir rankas paduoti... Nei katalikai, nei socialistai, nei tautininkai ar visi bendrai planingos knygos organizacijos nepalaiko. Kartais, esti popierinių planų ir tokių pat idėjų, neišvystančių įsikūnijimo gyvenime..."

Giliai atsidusęs A. Vaičiulaitis daro šią išvadą:

"Turtinga toji Amerika ir daug pasiturintų lietuvių joje esama, o mūsų knyga—paskutinė skarmaluvienė."

Tai toki dvasinės ubagystės paliūdimą išduoda A. Vaičiulaitis klerikalams, socialistams, tautininkams. Tuštuma ir puvesiai.

Mes jau nekarta "Vilnyje" nurodėm, kad taip vadinami "tautos vaduotojai" yra kultūriniai bankrutai tikriausia to žodžio prasme. Tą dabar pripažįsta ir A. Vaičiulaitis.

Jam labai pikta, kad tik kairieji turi savo organizaciją "raudoniams" raštams leisti ir platinti. Taip, kairieji turi savo organizaciją, savo Lietuvių Literatūros Draugiją, bet Vaičiulaičio prasipėjimas apie "raudonuosius" raštus parodo, jog tas dejuojantis klerikalas, matąs saviškių kultūrinį supuvimą, neturi nei elementarinio dorovės senso, kada jis prisimena Lietuvių Literatūros Draugiją. Jo uoslė, kaip ir Goebbelso uoslė, iš tolo suozdžia raudonumą.

Tokios knygos, LLD išleisto, kaip "Lietuva Ugnyje," kaip "Amžinasis Lietuvių Tautos Priešas" yra pažiba lietuvių literatūros.

Vaičiulaičio uoslės gabumai Lietuvių Literatūros Draugijos garbės nesuterš. Jis priklauso tai srieviai ar toms srievoms, kur viešpatuoja dvasinė skarmaluvienė.

PO MILIONĄ KASDIEN.

Iš Amerikos bankų ir kitų biznio įstaijų kasdien (dirbanti tose įstaiuose, ar jų vedėjai) nelegaliai pasijima \$1,000,000. Daugelis tų grobėsiųjų yra po kaučija, bet jie paima daugiau negu kaučija atsako.

Italija Gaus 200,000,000 Pirkimui Atlikiusių Karo Reikmenų

WASHINGTONAS. — Italijos valdžia gausianti iš Amerikos 200,000,000, bet ji turės už tuos pinigus pirkti Amerikos atlikusius karo reikmenis.

Neduoada Marshallui Pinigų Dėl Radiojo

WASHINGTONAS. — Valstybės Sekretorius Marshall norėjo gauti pinigų savo radiojo propagandai, bet republikonai kontroliuoją apropiacijias atsaisakė skirti pinigų tam tikslui.

Statys Roosevelt Taikos Bokštą

WARM SPRINGS, Ga.—Planuojama čia statyti Roosevelt Taikos Bokštą atminčiai Didžiojo Prezidento, kuris kas metai atvykdamo čionai gydysis. Bokštus bus nacionalinis paminklas pagerbimui Rooseveltui.

NANKINGAS.—Čiang Kai-šeko valdžia, negalėdama nustointi komunistų daro kalniniams Tarybų Sąjungai, kad ji būk nepildanti sutarčių, bile kur savo atstovus siunčiantį nepaisant Kinijos.

Sulaikys Cigaretų Siuntimą

WASHINGTONAS.—Su liepos 1 diena bus sulaukytas siuntimas cigaretų ir tabako Austrijon ir Francūzjon.

PETRAS CVIRKA

R. Šarmaitis

Litūna žinia apie staigią netikėtą vieno talentingiausiu Lietuvos rašytoju Petro Cvirkos mirtį iki širdies gelmių sukretė visus mūsų krašto darbo žmones. Lietuvių literatūra neteko įžymaus žodžio menininko, prozos pirmūno, lietuvių tautai atsidavusio kovotojo dėl švietesinės darbo žmonių ateities, dėl socializmo.

Petras Cvirka gimė 1909 m. kovo 12 d. Klangių kaime Veliuonos valsčiuje, Kauno apskr. mažazelio valstiečio šeimoje. Baigęs Vilkijos progimnaziją 1926 metais, jis toliau studijavo Kauno meno mokykloj tapybą. Nuo 1930 metų jis atsidavė išimtinai literatūriniam darbu.

Petras Cvirka atėjo į lietuvių literatūrą sunkiais smetoninės fašistinės diktatūros laikais. Sušaudė 1926 metų pabaigoje grupe revoliucinio judėjimo vadovų, sudaužė darbininkų profsąjungas ir kitas jų organizacijas, uždarė darbininkišką spaudą, sukisė į kalėjimus šimtus aktyvių darbininkų, uždėjimo dalyvių, lietuviškių fašistai tarėsi užtikrinę sau ramią ateitį, galimybę nekliudomai išnaudoti darbo žmones. Tačiau jie greitai nusivylė. Darbininkų judėjimas atsipeikėjo nuo jam suteiktų smūgių. Revoliucinę kovą aktyviai rėmė dešimtis tūkstancių žmonių, jų tarpe nemažas skaičius inteligentų.

Vienas iš tokių inteligentų buvo Petras Cvirka. Jau 1928 m. jis išleidžia pirmąjį savo eilėraščių rinkinį "Pirmosios mišios", kuris dėl savo antikerikalinio, antifašistinio turinio smetoninės cenzūros buvo konfiskuotas.

1930 m. Petras Cvirka išleidžia pirmąjį savo novelių rinkinį "Saulėlydis Nydos valsčiuje", kuris iš karto suteikia autoriui vieno gabiausių jaunųjų beletristų vardą. Jau šiuose pirmuosiuose savo kūriniuose P. Cvirka išskiria stovą į darbo žmonių pušę ir lieka ištikimas jų reikalams iki galo. Dar ryškiau Petras Cvirka išiskiria "Trečiojo Fronto" rašytojų grupėje, susidariusioje 1930-1931 metais revoliucinio darbo žmonių judėjimo pakilimo įtakoje. Viename savo eiluotų laiškų motinai, išspausdintų "Trečiojo fronto" žurnale, Petras Cvirka rašė, kad "reikia agituoti!—ponus nuversti, dalyti dvarus, reik viską biedniem atiduoti", jog jos sūnus, "jei kartais dargi lauktų kilpa jo, biedniem atiduotų ir dūšią".

1934 metais Petras Cvirka išleidžia pirmąjį savo dviejų tomų satyrinį romaną "Frank Kruk", pašiepiantį Amerikos lietuviškosios buržuazijos tuštumą, savanaukiškumą ir bukaprotiškumą. Ypač vertingą indelį į lietuvių literatūrą inėšė P. Cvirka savo romanu "Zemė—maifintoja", išėjusiu 1935 m. Autorius su įgimtu jam meisteriškumu šiame romane atvaizdavo Lietuvos kaimo pasiskirstymą į dvarinin-

kus, buožės ir darbo valstiečius, demaskavo buržuazinę žemės reformą, vykdytą ne darbo valstiečių, bet stambųjų žemvaldių naudai, parodė, kad vienintelė darbo valstiečių išeitis iš vargo ir skurdo—kova dėl socialistinės santvarkos.

Romane "Meisteris ir jo sūnus", išėjusiam 1936 metais, P. Cvirka su meile atvaizdavo revoliucines lietuvių tautos kovos tradicijas, 1905 metų revoliucijos įvykius Lietuvoje, puikiai parodydamas lietuvių valstiečių gyvenimą, jų kalbą ir įpročius. Novelių rinkinys "Kasdienės istorijos", išėjęs 1938 metais, parodė Petrą Cvirką kaip psichologinės novelės meistrį. Šiose novelėse autorius ryškiai atskleidžia niekingą kapitalo vaidmenį buržuazinėje visuomenėje.

Žlugus smetoniniam režimui 1940 metais, P. Cvirka su visa savita jam energija įsijungia į Tarybų Lietuvos kūrimo darbą. Jis išrenkamas Liaudies Seimo atstovu. Drauge su kitų Liaudies Seimo atstovų delegacija, jis vyksta į Maskvą, prašyti TSRS Aukščiausiąją Tarybą priimti Lietuvą į sąjunginių tarybinių respublikų šeimą. Tuo pat metu jis vadovauja Lietuvos Tarybinių Rašytojų Sąjungai, redaguoja pirmąjį jos organą — žurnalą "Faštai".

Tėvynės karo metu Petras Cvirka aistringai kovoją prieš yokiškus okupantus, paverjusius jo gimtąjį kraštą. Savo čiažiomis satyrinėmis pasakomis, feljtonais, novelėmis, savo aštriais publicistiniais straipsniais, P. Cvirka per spaudą, per radiją ragina savo tėvynainius nenulenkiti okupantui, o priešintis jam visomis priemonėmis, kovoti prieš lietuvių tautos išdavikus, okupantų samdinius. Tėvynės karo metu Maskvoje išėina P. Cvirkos antifašistinių apysakų rinkiniai "Bausmės ranka" (1942), "Apsakos apie okupantus" (1943) ir antifašistinių pasakų rinkinys "Sidabrinė kulka" (1943).

Grįžęs į išvadotąją Lietuvą Petras Cvirka vėl su visa savo aistra įsijungia į atkūrimo darbą. 1945 metų rudenį Petras Cvirka išrenkamas Lietuvos Tarybinių Rašytojų Sąjungos Valdybos pirmininku ir sėkmingai vadovauja Rašytojų Sąjungos darbu iki pat savo mirties. Pastaruoju metu jis sukūrė dar keletą talentingų novelių ir buvo pradėjęs rašyti naują romaną iš pokarinės Lietuvos gyvenimo.

Trijų romanų, aštuonių apysakų bei novelių rinkinių ir eilę knygųčių vaikam ir jaunimui—štai ką paliko lietuvių literatūrai Petras Cvirka po savo mirties. Ne vieną knygą sudarys jo publicistiniai straipsniai, o taip pat grožinės literatūros kūrinių vertimai iš rusų kalbos (A. Puškino, A. Cechovo, M. Gorkio, Ilfo ir Petrovo) ir prancūzų kalbos (G. Mopasano, A. Dode ir kt.).

(Tąsa 7-tam pusl.)

Mokslas Menas Literatura

Zan-Rišar Blokas

FRANCŪZŲ LIAUDIES SŪNUS

Nesenai Paryžiu, sulaukęs 63 metų amžiaus, mirė francūzų rašytojas Zanas-Rišaras Blokas.

Zanas-Rišaras Blokas, žymus antifašistinis kovotojas, komunistas, praėjo turtingą kūrybos ir kovos kelią. Jau pirmojo pasaulinio karo metu, išgyvenęs frontų nedalią Verduno pragare, pamatė visus tuos sunkumus, nelaimės ir skurdą, į kurį darbo mases nugramzdina kapitalistinė sistema, supranta, kad karas yra neišvengiamas tos sistemos padarinys. Ir tada jis pamilo didžiąją idėją, skelbiančią nemirštamą tautų brolybę, naują visuomenę, be išnaudotojų ir išnaudojamųjų, kur vyrauja ne kapitalas, o žmogus, kur žmogus žmogui—brolis, o ne vilkas. Ta idėja—komunizmas. Nepalaužiamas jos kovotojas iki pat paskutiniųjų savo gyvenimo dienų buvo Zanas-Rišaras Blokas.

Štai kodėl Rišaro Bloko dėmesys nukrypsta į Tarybų Sąjungą—pirmąją socialistinę valstybę pasaulyje.

1935 m. jis pirmą kartą aplanko Tarybų Sąjungą, akylai stebi jos kultūrinis ir ekonominis laimėjimus, žavisi niekur kitur nesutinama stalnine tautų draugyste, giliasi į naują istoriją nežinomą reiškinį—beklasines visuomenės sukūrimą.

Tarptautiniame rašytojų kongrese karštai žodžiais nurodydamas tą pavojų, kuris grėsia kultūrai ir civilizacijai iš fašizmo pusės, jis griežtai kaltina buržuazinio pasaulio rašytojus atitrūkimu nuo masių, ištizimu, iškelia idėjinį jų subergdėjimą, abuojamą svarbiausius žmonijos progreso reikalams, klaidžiojimą individualizmo ir pesimizmo šunkeliais.

Kilus pilietiniam Ispanijos karui, kada visų šalių fašistai puolė Ispanijos liaudį, kraujuose skandindami Respubliką, Zanas-Rišaras Blokas vienas iš pirmųjų nuvyko į priešų apniktą šalį, stodamas respublikonų pusėn. Greitu metu iš Bloko knygos "Ispanija, Ispanija" pasaulis sužinojo apie negirdėtus fašistų žvėriškumus ir legendarinį ispanų liaudies didvyriškumą.

Nelygioje kovoje krito laisvoji Ispanija. Atėjo dar žiauresni laikai ir įvykiai. Kaustytas fašisto batas sutrypė Europos tautų laisvę. Savų išdaviųjų parduota krito Francūzija.

1941 m. Blokas atvyksta į Tarybų Sąjungą ieškoti pagalbos savo pavergtai tėvynei, tvirtai tikėdamas, kad tik Tarybų Sąjunga, tarybinis karys atneš nelaisvę vargstantiems tautoms, jų tarpe ir francūzų tautai, laisvę. Gyvendamas

Maskvoje, jis išvystė plačią Francūzijos išlaisvinimo propagandą. Per karą jis parašė apie du tūkstančius straipsnių. Ypač didelės reikšmės francūzų kovai prieš fašistinius okupantus turėjo jo kasdieninės francūzų kalba per Maskvos radiją audicijos, uždegusios francūzų liaudies kovotojų dvasią, palaikiusios juose pergales viltį. Didelės reikšmės turėjo ir karo metu jo parašyta pjesė "Tulonas" apie didvyrišką francūzų jūrininkų žygį Tulono uoste.

Karui pasibaigus, Zanas-Rišaras Blokas, grįžęs į Francūziją, tęsia toliau savo rašytojo ir politinio darbuotojo veiklą. Redaguodamas dienraštį "Se Suar", jis visais jėgais ir ilgų metų patirtį atiduoda naujam demokratiniam Francūzijos liaudies sąjūdžiui. Savo straipsniuose ir kalbose Blokas primygtinai nurodo, kad fašizmo pavojus dar nėra galutinai pašalintas, kad su juo kova dar nebaigta, čia pat griežtai kaltindamas visus išdaviškius fašizmo liėkanų saugotojus.

Grįžęs į savo tėvynę rašytojy sutiko skaudūs pergyvenimai. Jis nerado gyvos 84 metų senutės savo motinos, kurią vokiečiai nužudė dujų kameroy. Jo dukte, pasipriešinimo dalyvė, buvo suaudyta, žentas nužudytas.

Zano-Rišaro Bloko mirtis gedulu apgaubė laisvają Francūziją, skausmu pripildė laisvę mylinčiųjų žmonių širdis.

Alb. Žukauskas.

LIETUVIŲ POEZIJA ŽURNALE "ZVEZDA"

Vilniuje apsilankė Leningrado Tarybinis Rašytojų Sąjungos Vaidybos darų žurnalo "Zvezda" redakcijos bendradarbis poetas Vsevolodas Aleksandrovičius Roždžstvenskis. Kovo 21 d. LTSR Tarybinis Rašytojų Sąjungos Rūmuose drg. V. A. Roždžstvenskis susirinkusiems lietuviams rašytojams padarė pranešimą apie Leningrado literatūrinį gyvenimą Didžiojo Tėvynės karo metu ir po karo.

Ta pačia praga poetas V. A. Roždžstvenskis pasirinko lietuvių poezijos kūrinį, kurio numatomis išpausdinti žurnalo "Zvezda" Nr. 5. Jam įteikta daugiau kaip 1,300 eilučių lietuvių autorių eilėraščių pažodinių vertimų, tame tarpe Malronio, Salomėjos Neries, Liudo Giros, Vinco Mykaločia-Putino, Antano Venelovos, Teofilio Tilvyčio, Kosto Korsako, Valerijos Valsiūnienės, Vytauto Sirijos Giros, Vacio Reimerio, Alek-

L. M. S. VEIKLA

Iš Centro "Raštinės."

Mūsų spaudoje besivystančiose diskusijose sporto ir meno veiklos klausimais, prabėgom užkliudydas ir LMS Centras. Polemizuotojai Bovinas ir Gasūnas, pasiekdami Seną Vainą, bėdavoja būk LMS nariai ir vienetai "nežino kam ir kur sūsti savo duokles," ir kad LMS Centras "nieko neveikia."

Dalykai nėra taip jau blogi, neigi taip geri, kad nebūtų galima niekas pagerinti. Štai keli faktai:

Nežinoti kur ir kam duokles pasiūsti galėtų tik tas, kuris neskaito nei vieno pažangaus laikraščio. O tokių vargiai randasi. Tas informacijos paskelbiau dar kovo mėnesi. Jos tilpo "Vilnyje" kovo 15, o "Laisvėje"—kovo 22. Vėliau jas patalpino ir kanadičių "Liaudies Balsas".

Galila, kad kiekvienam pavieniui nariui parašyti paraginimas, kolei kas, fiziškai neįmanoma. Pastebėjote prie antraštės žodį "Raštinė" sveltinženkluose. Tas reiškia, jog dar tebesame "ant kampo." Centre dar neturime nei dalinai apmokamo darbininko. Ir prie esamų sąlygų, atrodo, taip priešais pasikamuto dar gan ilgokas laikas. O vienok LMS Centro Komitetas šį tą veikia; norintieji pasimokėti duokles suranda kur jas pasiūsti.

Nauji vienetai.

Kad ir vėl nekiltų užmetimų, Centras nesisavims nei mažiausio kredito už sušiorganizavimą sekamų vienetų:

Lyros Choras, Philadelphia, Pa.

Eks-Mainierių Draugiško Klubo Choras, Chicago.

Dramos Ratelis, Cleveland.

Liet. Liaudies Teatras, Chicago.

Seni vienetai Pasimokėję: Lyros Choras Newark, Aido Choras Roseland, Liaudies Teatras Brooklyn, Moterų Apš. Klubas Brockton, Laisvės Choras Hartford, Pirmyn Choras Great Neck, Vyrų Choras Windsor (Canada), Los Angeles Darb. Choras, Mot. Apšvietos Klubas Pittsburg, Moterų Choras Cicero, Mot. Pažangos Klubas Detroit, Bangos Choras Toronto (Canada), ir nemažas skaitlius pavienių.

Tiesa, dar tik maža dalis narių tepasimokėjo už šiuos metus duokles, bet jie tai padarė be jokiu paraginimū iš Centro komiteto pusės. Ačiu jiems! Kaip būtų linksmi ir ant kiek susimazintų Centre technikus darbas, jei visi vienetai ir pavieniai nariai atliktų savo pareigą. Tiesa, dar tik maža dalis narių tepasimokėjo už šiuos metus duokles, bet jie tai padarė be jokiu paraginimū iš Centro komiteto pusės. Ačiu jiems! Kaip būtų linksmi ir ant kiek susimazintų Centre technikus darbas, jei visi vienetai ir pavieniai nariai atliktų savo pareigą.

Aukų per paskutinius tris mėnesius neprაšėme ir negavome. Veikalų ir dainų LMS vienetai per tą laiką pasipirko už \$17.10.

Kas Daugiau Nuveikta?

Jau atspaudėme du scenos veikalų: Vieno akto komedija "Fifty-Fifty" (lengva suvaidinti ir labai tinkama čiagimio jaunimo rateliams; reikalauja 14 vaidylių ir parsiduoda po 25c. egz.); 5 veiksmų drama "Klampynė," pagal Zemaitei parašė Viktoras Milūnas. Šis veikalas reikalauja 18-os vaidylių, dainininkų, muzikantų ir bendrni dikto būrio "kaimo jaunimo ir senimo." Nelengvas pastatyti, ypačingai mažose kolonijose. Parsiduoda po 50 centų egzemplioris.

Tuojuo griebimės darbo išleisti kitą tą pačių autorių—Zemaitės-Milūno veikalą "Marti." Jei ne trūkumas popierio ir spaustuvėje techninių jėgų, būtume ir šį veikalą jau senai išleidę į svetą.

Kame Jaučiamas Trūkumas?

Didžiausias trūkumas LMS Centre jaučiamas, tai naujų dainų ir operėčių. Naujų operėčių ant rankų neturime. Dainų su naujom kompozicijom iš senojo Centro kaip ir nieko nepaveldėjome. Buvę ten apie 20 naujų kompozicijų, bet ir tų rankraščius tegavome tik šią savaitę. Centro Muzikos Komisija dar neturėjo progos nei pamatyti jas. Manau, kad bisiukią "padiglinus," mūsiškė Muzikos Komisija greitai peržiūrės naujųjų dainų kompozicijas ir dar ateinančio rudens senozoni galėsime suteikti choras nebologos medžiagos.

Senesnės laidos operėčių Centras turi ant rankų šių: "Musmirės" (vaikams), "Alkis," "Inkvizija," "Spartakas," "Velnias Statinėje."

Prie Užbaigos.

Pirm negu ir vėl pamiršiu, dar sykį pakartosiu Centro Komiteto sudėty (tas jau buvo paskelbta "Vilnyje" sausio mėnesi): Pirm. Juozas Sakalas, vice-pirm. J. Nedvaras, sekret. L. Jonikas, išd. D. Yuden.

Sįsūdamai duokles, aukas ar už literatūrą, čekius ar pašto perlaidas galite išrašyti idizininkės Dorothy Yudenai vardu, arba kaip oficialiai mūsų organizacija yra inkorporuota: Lithuanian Fine Arts League. Visais reikalais kreipkitės sekretoriaus antraštu: 3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

L. Jonikas,

LMS Centro Sekretorius.

VAIKO PIKTAS DVASIAS

Japonijoy pirmą vestuvininkų eina du vyrai ir motuodami raudona vėliava gaudžia piktas dvasias, kad jos prie ženkū ne prikibtu.

MŪSŲ UNIVERSITETAI

Perdaug jaunuolių nori įstoti į šios šalies universitetus. Rodosi, tuomi tik džiaugtis reikėtų. Bet universitetai negali priimti į savo patalpas tokį jaunuolių skaičių, koks verčiasi į universitetus.

Štai, Illinois Universiteto vadovybė praneša, kad į savo dentale, medikale ir farmaceutikos kolegijas negašiantai priimt 1,483 kandidatų. O kur dar kiti Illinois Universiteto skyriai?

Cornell Universitetas (New Yorko valstijoy) turi 15,000 aplikantų. Bet iš to skaičiaus į universitetą sienas galės prasilausti tik 1,300 studentų. Vietos nėra. Vietos nėra. Trūksta patalpų, trūksta profesorių, trūksta butų apsigyvenimui.

Pereitais akademiniams metais šios šalies universitetai ir kolegijas lankė daugiau kaip du milijonai studentų. Už metų-kitų studentų skaičius pasiekė trijų su kaupu milijonų. Tai bus dvigubai daugiau negu 1941 metais.

Į universitetus, visų pirmiausia, nori patekti karo veteranai. Daugelyje universitetų ir kolegijų jiems duodama pirmenybė. Studentijos tarpe karo veteranai sudaro apie 50%. Į universitetus verčiasi ir studentai, kurie pabaigė aukštąsias mokyklas (High Schools).

Pereitais akademiniams metais į mūsų aukštojo mokslo įstaigas nepriėmė apie 250,000 aplikantų—vyrų ir moterų. Šiais akademiniams metais tas skaičius atmetų aplikantų bus dar didesnis.

Ir taip jau sunki padėty dar labiau sunkina ta aplinkybė, kad didžiūna universitetų ir kolegijų priimsią į mokslovietes tik savo valstijų žmones.

Pensylvanijos, Kalifornijos, Massachusetts, Connecticut, Minnesotos ir kitų valstijų universitetai pranešė, jog jie nusitarė uždaryti duris aplikantams iš kitų valstijų. Priimsią tik savuosius, bet ir tai neužtikrina, kad visiems bus vietos. Šis apsiribavimas itin nepageidaujamas, nes jėsi universitetų gyvenimą siaurą praconcializumą.

Is visa to, kas viršų pasakyta, išvada labai aiški. Reikia plėsti esančių universitetus ir steigti naujus. Reikia kreipti į tą problemą kpo didžiausios domės ir tai tuo labiau, kad visame liaudies žvėtimo fronte, pradėjus pradinėm mokyklom, susidarė krizinė padėtis. Mokytojai bėga iš pradinių ir aukštesnių mokyklų, nes negali išsiversti dabartinėmis algomis. Kad taip yra, tą įrodė streikai, įvykę daugelyje Amerikos miestų. Rodosi, Kongresas ir atski-

Amazon Džiunglėse Tik Indijonai Gyvena

Pasaulyje yra daug nešitirtų vietų, bet didžiosios Brazilijos upės Amazonos džiunglės yra labiausia nešitirtos vietos. Miškai, raištinai, džiunglės apima nesumatomus plotus—apie tris milijonus ketvirtainių mylių. Kas tai tuos plotus pavadino didžiausia pasaulyje "žaliąja imperija."

Sj rudenį tą žaliąją imperiją aplankys grupė stambių, pasauliniai žinomų mokslininkų. Mokslininkų ekspedicijai vadovaus Dr. E. J. Corner, direktorius Singapure botanisko sodno. Ekspedicijoy dalyvaus ir tūli žymūs Brazilijos mokslininkai.

Per kelis lygiai šimtmečius bandyta iširti ta nesumatomas sritis. Bet tai buvo tik pirminiai bandymai, tik prisilietėjimas. Niekam dar nepavyko atskleisti tų didžiųjų slaptųjų ir turtų, kurių ten neabejotinai yra. Gal šiuo kartu pavyks.

Tų miškų ir džiunglių glūdomoje viešpatuoja maliarėja, moskitų pulkai. Ten knibždėte knibžda visokių parazitų. Kaip kur Amazonos papuiais išsimėtę pusiau laukinių indijonų kaimai. Labai maži tezinoma apie jų gyvenimą. Tiek tik žinoma, kad įvairios tropiškos ligos juos taip kamuoją, kad tūlos indijonų gentys visiškai išnyko.

Arti tų džiunglių, vienu kitur, mėgino įsikurti baltveidžiai. Bet mėginimai steigti kolonijas, beveik visomet, pasibaigdavo nepasisekimais.

Dvidešimts metų atgal viename punkte, prie Amazonos upės susikūrė japonų kolonija. Japonai labai ištvėrmingi žmonės. Jie ir po šiai dienai išsilaikė. Amazonos džiunglėse mėgino įsteigti savo plantacijas ir Fordo kompanija. Mat, karo metu reikėjo gumos, didžiausios gumos kiekio. Fordo tikslas buvo sukurti gumos plantacijas. Na bizninin buvo sukūsta daug milijonų. Fordui padėjo ir Brazilijos valdžia.

ry valstijų legislatūros tuoju turėtų susirūpinti tuo gyviniu klausimu. Reikėtų kuo plačiau diskutuoti ir griežto konstruktyvio plano. Jaunuolių mokslininkū nereikėtų gailėtis pinigų.

O ką me? m'om? Kongresmanai ir senatoriai medžioja "raudenuosius" ir stumia darbo unijas į Prokurto gulyklas. Čia jie ir sukonzentruoja visą energiją.

O su mokslo reikalu—mat jį paraliai. Tai kapitalo šulų atsakymas mokslo klosna besiveržiančiam jaunimui. Studentas.

Galų gale pasirodė, kad plantacijų steigimas neapsimoka.

Ne tik tropiškos ligos naikina indijonus, kurie gyvena džiunglėse. Amazonos ir kitų upių vandenys pilni pavojingų žuvų. Vandenyse kupina krokodilū.

Pavojingiausia žuvimi yra aštuonių-devynių colių žmogėdra, kurią brazilai vadina "Piranha." Jeigu žmogus ar žvėris pateks vandenin, kur yra tų žmogėdrų, jį akies mirksnyje užatakuos "Piranhu" pulkai ir per kokią minutę iš jo beliks tik kaulai.

Kalbamaįai mokslininkų ekspedicijai rūpės humanitariniai tikslai. Mokslininkams rūpės kuo daugiausia patirti apie tropiškas ligas ir surasti priemones kaip kovoti su jomis. Jiems rūpės iširti augmenijos rūšys, o jų ten labai labai daug. Jiems rūpės iširti ar galima sudaryti sąlygas žemės ūkiui.

Jei Brazilijos valdžia būtų darbo žmonių rankose, tai ir tų nesumatomų "pūsčių" ištrynimū būtų teikiama daug daugiau laiko ir pinigų.

Vilniškis.

ZENYBŲ KEISTI IPROČIAL

Cyprus saloje, Viduržemio jūroje, ruošiantis prie vestuvių viešai suvama patalai ženyboms, Susirinkę svečiai meta pinigų. Tie pinigai įsivami ir leista juos išimti tik po vienu metų ženybinio gyvenimo.

Graikijoy mašant tešlą vestuvių duonai, svečiai meta pinigų jon. Laikė vestuvių ženikai pinigų pasiima.

Herko genties, vakarinėj daly Pietų Afrikos, jaunavedis turi ženytis netik mergina, kurią išsirenka, bet ir jos vyresniąją seserį, jei tokią yra.

Cook saloje nuotaka turi eiti taku nugultu vyrų.

Negritytų tautėlė, Pacifiko salose, turi bene paprasčiausias ženybos ceremonijas. Išmilylėje nueina pas seniausią genties patriarchą, o jis paima už galvų, padaužo vieno galvą į kito ir jie skaitosi ženoti.

NUJUODINA DANTIS.

Java saloje prieš šliūbą jaunavedžiai nujuodina sau dantis, kad būtų gražesni. Po šliūbo jaunoji mazgoja jaunavedžio kojas išreikškimui nuolankumo.

BERLYNAS.— Egipto valdžios prašymas įsteigti čia savo misiją atmetas Tarybų Sąjungai tam pasipriešinusi Aliantų Kontrolės Taryboj.

3,000 BUVUSIŲ BEŽEMIŲ

Naudojimasis Svetimu Prakaitu Išnaikinamas Tarybų Lietuvoje

A. DRAUGELIS.

Daugiau kaip 3 tūkstančiai bežemių ir mažžemių valstiečių Mažeikių apskrityje gavo iš tarybų valdžios žemės. Vykdamas šioje apskrityje tarybinį žemės įstatymą, vietiniai organai atliko didelį darbą: dvarininkų ir buožių lizdai buvo visiems laikams išardyti, šimtai bežemių ir vargingųjų darbo valstiečių buvo išvauduoti iš buožių išnaudojimo, ištraukti iš vargo. Be to, tarybų valdžia šių naujakurių asmenybe įgijo didelių ramstį savo darbe vykdamas įvairius partijos ir vyriausybės uždavinius. Nemaža šių žmonių šiandien dirba valstiečių vykdomuose komitetuose, apylinkėse, eina atsakomingas dešimtkiemii įgaliotinių pareigas.

Tačiau ar Mažeikių apskrityje tarybinė žemės reforma jau galima laikyti pilnutinai užbaigta?

LKP(b) Centro Komiteto XI ir XII plenumai pakartotinai kėlė žemės pertvarkymo klausimą. Buvo pažymėta, kad žemės reformos uždaviniai toli gražu neapsiriboja, kaip tai laiko kai kurie partiniai ir tarybiniai darbuotojai, vien tik aprūpinimo norinčiųjų žeme, bet kad jos uždavinys yra padėti žemės gavusiems įsikurti, užtikrinti buožiams kelia išnaudoti biedniokus, mažžemių valstiečius, samdinius.

Partijos ir vyriausybės nutarimai žemės pertvarkymo klausimais—tai svarbūs politiniai dokumentai, stantieji prieš visas respublikos partines ir tarybines organizacijas uždavinį nedelsiant atgaivinti žemės komisijų darbą, kad būtų nuodugnai išstirti visi žemės įstatymo išskiepymo faktai ir nieko nedelsiant būtų imtasi visų priemonių padarytoms klaidoms ištaisyti. Tai, be abejojimo, lietai ar Mažeikių apskrityje, ypač, kad tokių signalų apie žemės įstatymo pažeidimą bei naujakurių nusiskundimus buožių savivaliavimo apskrities vadovai turėjo. Tačiau kaip anksčiau, taip ir dabar Mažeikių apskrities vadovai, o ypačiai žemės komisija abejingai tebežiūri į žemės įstatymo laužymą.

Štai keletas pavyzdžių, kaip vietiniai valdžios organai, užuot kovoję prieš tokius žemės įstatymo išskiepimus, pakėnė, kad buožės valdo normą viršijančius žemės plotus, užmerkia akis prieš fiktyvų žemės pasidalinimą, nekrepia dėmesio į naujakurių skundus, arba j tai, kad buožės vėl mėgina paimti į savo replės naujakurius bei kitus varginguosius darbo valstiečius ir juos išnaudoti.

Laizuvos valsčiuje 18 buožių, kaip ir seniau, tebevaldo nustatytą normą praokancius žemės plotus. Tas pats yra Sedos ir eilėje kitų valsčių. Tuo tarpu dešimtyse naujakurių kasdien varsto vykdomyj komitetų duris, niekaip nesulaukdami žemės nuosavybės dokumentų.

Iš kitos pusės—yra dešimtyse signalų, kaip tokius dokumentus visiškai neteisėtai lengvai įsigijo buožių šeimj nariai arba jų artimi giminiai. Sedos valsčiuje ne vienas bežemis samdinyes išliejo daug prakaito buožės Plikaus laukuose. Kad šiam buoži reiktų mažiau duoti žemės niko produktų valstybei, jis fiktyviai atktrio 7 hektarus žemės savo sūniui, o žemės komisija šiam lengva ranka išdavė naujakurio dokumentus...

Ylakių valsčiuje nuo seno garsėjo buožė Jonutis, valdąs 48 hektarus žemės. Ypač naujakuriai pajuto jo kietą ranką vokiškiosios okupacijos metais. Artėjant prie Mažeikių Tarybinei Armijai, šis liaudies priešas, bijodamas atsakyti už visus savo niekiškus darbelius, pabėgo. Kaip pasielgė su jo ūkiu žemės komisija? Ji numojo ranka į visus šio liaudies siurbėles darbus ir buožės sūniui davė 10 hektarų žemės.

Viekšnių valsčiuje buožė Šimkus, visa savo siela neapkędamas atsikūrusios Lietuvoje darbo žmonių valdžios, išėjo į banditų gaują. Viekšnių valsčiaus žemės komisija 10 hektarų davė jo žmonai. Kad ji visiškai ramiai jaustųsi šioje žemėje, jai, kaip garantija, buvo išduoti naujakurės dokumentai. Žemės komisija 10 hektarų žemės atidavė valdyti buožės ir liaudies priešo Trusinskio tėvui.

Galima būtų paminėti visą eilę pavyzdžių, kaip buožės ir artimi jų giminiai vėl neteisėtai įsitvirtina žemėje, gauna naujakurių dokumentus ir naudojasi įvairiomis naujakurių privilegijomis. Tuo tarpu vietiniai organai, nesirūpindami laisvų žemės plotų paskirstymu ir bijodami tuos plotus dar labiau padidinti, nesimia jokių priemonių, kad padarytų tam galą. Gi tarybiniai naujakuriai, nereaguojant į jų prašymus suteikti paramą, vėl pakliūna į buožių rankas ir labai dažnai vėl yra priversti vilkti buožių jungą. Kodėl visa eilė Mažeikių apskrities naujaku-

rių dar iki šiol neturi arklų, karvių, reikiamo inventoriaus? Viena iš svarbiausių priežasčių tokios susidariusios padėties yra tai, kad apskrityje nepakankamai atidžiai buvo atliktas apkarpytose buožiniuose ūkiuose nacionalizavimas žemės ūkio inventoriaus ir gyvulių.

Kodėl Mažeikių apskrityje partinės ir tarybinės organizacijos, žemės komisijų nariai taip užleido šią svarbią ūkinio politinio darbo sritį? Dėl to, kad Mažeikių partinė organizacija nėra mobilizuota į kovą dėl ryžtingo žemės įstatymo vykdymo, dėl to, kad eilė komunistų talkstosi su žemės reformos sabotavimo reiškiniais.

Reikia kuo greičiau baigti apskrityje su šia prileista politišku ir ūkišku požūriais žalinga praktika ir sutelkti visas jėgas, kad tarybinis žemės įstatymas būtų trumpiausiu laiku pilnutinai įgyvendintas.

Negalima pagaliva užmiršti, jog pilnutinis žemės įstatymo vykdymas yra svarbus laidas sėkmingai pavasario sėjai įvykdyti.

8 Kongresmanai Sutinka Įsileisti Pabėgėlius

WASHINGTONAS. — Keturi republikonai ir 4 demokratų kongresmanai sutinka su įleidimu Amerikon 400,000 pabėgėlių, bet tas turės būti 4 metų bėgyje. Jis tai sakė teisingam Atstovų Buto komitetui, kuris svarsto tuo reikalu bilij.

BROOKLYNO-NEW YORKO ŽINIOS

Nori Atimti Teisę Susirinkti Viešose Vietose.

Ant karštų pėdų po pirmimo šalies senate darbininkams vergijos biliaus, miesto reaktivinkai jau turėjo paruošę per republikonų Queens kaunsilmaną L. Gary Clemente įteikti miesto tarybai panašiai aršų bilij.

Clemente bilius uždraustų bile unijai ar kitai progresyviškai organizacijai vartoti miesto auditorijas, parkus, o gal ir net gatves susirinkimams.

Bilius, matomai, pirmoje vietoje taikomas prieš komunistus, kurie daugiausia apšvietos paskleidžia per mitingus gatvėse rinkimų metu ir visada. Tiesa, einant jos pačios konstitucija ir Aukščiausiojo Teismo sutikimu, Kom. Partija nepaėliu po tuo biliumi. Tačiau Clemente, taipgi federaliai ir vietiniai ragangaudžiai ginčija, būk paeina.

Numatomas, kad prieš tokių bilijų bus griežtai kovojama, nes tai būtų smūgis į kitoms organizacijoms, kaip kad vartotojų ir rendauininkų taryboms. Pavyzdžiui, išmetus rendauininką iš namų, čia pat susispietę masiniai mitingai ne kartą rendauininką sukrausto atgal arba net nedaleidžia išmesti.

Darbo Partija pastaruoju laiku taipgi dažnai pavartoją gatves. New Yorko unijos sąpų distriktuose sušaukia desėtšus tūkstančių žmonių į mitingus gatvėse visokiems reikalais. Sušaukia trumpu laiku, pietų pertraukomis arba tuojau po darbo. To negalėtų padaryti

turint parendavoti sales ir darbininkams važinėti kur toli nuo darbvietės.

Tas pats Clemente kiek pirmiau buvo įteikęs rezoliuciją, reikalaujančią išmesti iš darbo bile kurį miesto viršinininką ar samdinį, kuris nesutiktų su "mūsų" ekonomine sistema. Kitais žodžiais, miesto darbininkai ir tarnautojai turėtų tylėti, nežūrint, kokias bilias gybes jie matytų mieste vykdomas pačių darbininkų ir miesto gyventojų nenaudai.

New Yorko Laių Stabyos Darbininkai Ruošiasi Streikui.

New Yorko priepilaukos laių stabytojai - taisytojai ruošiasi savo streikui su pilnu supratimu esamosios padėties ir su demonstratyvišku entuziazmu, kaip parodė jų atstovų susirinkimas, įvykęs praėjusį pirmadienį. Apie 6,000 unijistų užpildė kiekvieną stovimą kampeį Manhattan Center ir šaligatvį prie sales.

Darbininkai vienbalsiai, entuziastiškai šaukė už streiką laimėjimui po 14 centų algos priedo per valandą, šešių apmokamų šventadienių, gerovės fondo ir kitų koncesijų.

Streiko pradžios tikimasis ateinančio pirmadienio vakare, jeigu kompanijos iki to laiko nepasistengs susitarti su darbininkais. Išėitų į streiką 25 tūkstančiai New Yorko darbininkų ir 75,000 kitur visu Atlantiko ir jo įlankos pajūriu, kaip skelbia John Green, prezidentas CIO International Union of Marine and Shipbuilding Workers (IUMSW).

Su laių statėjais-taisytojai artimai surišti ir laivams dalis gaminantieji plieno darbininkai. Taigi, daugelis jų, tarpe jų, Bethlehem Steel irgi sustos dirbė, kadangi jų samdytojai nepasirašo sutarčių.

Namas Vos Neužgriuo Keliolikos Žmonių

Dėka tam, kad praeivis James Day pastebėjo pasmerkta pastatą plystant ir įbėgęs iššaukė visus bėgti laukan, mažiausia 12-ka žmonių išliko gyvi. Už kelių minučių po išbėgimo žmonių ir pribuvus policijai, namas sulybrėjo į šipulius.

Namas, 636 Second ave., New Yorke, buvęs valdinio butų departamento pasmerkta nuo 18-tos šio mėnesio, bet gyventojams dar nebuve pranešta. Savininkė sakėsi pranešimus išsiuntusi 23-čią, kurios prievakarį namas įgriuvo. Apie 40 gyventojų liko benamiais.

Policija įsakė išsikraustyti ir gyventojams gretimųjų panašių pavojingų kity namų, 630, 632 ir 638 Second ave. Taigi, benamių gal bus apie pora šimtų.

P. S.: Gal mes galėtume panaudoti mūsų meisto parkų komisionieriaus Moses talentą atstatymui nevyorkiečiams namų. Šiandien pasklido žinios, kad jis siūnčiamas padėti atstatyti Vokietiją.

T-as. Posėdis buvo šauktas apšvarstyti pritaikomybę Sharkey biliaus apsaugai miesto gyventojų nuo išmetimo iš namų dabar, kada federalis leidimas kelti rendas plačiai atidaro tam duris.

RENDAUNINKAI GINA SAVO TEISES.

New Yorko Miesto Tarybos bute praėjusį ketvirtadienį įvyko viešas posėdis svarstymui rendų ir namų problemų. Į posėdį suvyko namų savininkų ir rendauininkų, taipgi kity organizacijų atstovai.

Savininkų atstovai tikri- no, kad kovoti prieš rendų kėlimą nesą reikalo, nes namų esą pakankamai. Girdi, "New Yorke nei vienas nebuvo išmestas iš namų."

Gal kai kas galėtų tam ir patikėti. Bet į posėdį atvyko ir stėjo kalbėti keli iš tų "nebuvisių" kurių rakandai dar tebestovėjo ant šaligatvį prie buvisių jų namų. Atvyko grupė jau gavusių išmetimo iš namų įsakymus. Ir pribuvo apie pora šimtų rendauininkų organizacijų atstovų, pasiruosusių kovoti už miestavą įstatymą, kuris uždraustų išmesti iš namų.

Tarpe atvykusių "gyvųjų faktų" parodančių kokiame pavojuje atsiduria visi rendauininkai leidus "savonarūri" rendas kelti, radosi ir Mrs. Mary Weisman, 53 metai, dešimties vaikų motina. Ji su šeima buvo buvisi išmesta iš namų Boro Park sekcijoje, Brooklyne, praėjus antradienį, bet jau buvo sukraustyta atgal, dėka masiniam kaimynų išstojimui prieš metimą iš namų, kaimynams patiems atplėšus užraktą ir ją atgal sukrausčius.

Posėdis buvo šauktas apšvarstyti pritaikomybę Sharkey biliaus apsaugai miesto gyventojų nuo išmetimo iš namų dabar, kada federalis leidimas kelti rendas plačiai atidaro tam duris.

Reikalauja Nutraukti Rysius Su Franco

LONDONAS, birž. 26. — Škaltilinga grupė Britanijos parlamentu narių reikalauja Britanijos vyriausybės nutraukti ryšius su gen. Franco režimu Ispanijoje. Jie šaukia masinį mitingą liepos 26 dieną tam tikslui.

Pagamintas su Importuotais Bohemijos Apyniais

—kad duoti jum

Malonesnį Skonį Geresnį Alų

FOX DE LUXE

Pagamintas supratlyviems gero alaus mėgėjams, kurie įvertina skirtingą ekstra pale alaus skonį. Pridėjus importuotus apynius suteikia Fox De Luxe alui tą gomurį kutenantį skonį. Tikslius pasidininimas priduova jam tą švelnų, troškulį užgesinantį gardumą. Geresnis skonis, geresnis alus—jūsų pasitenkinimui tik Fox De Luxe. Nusipirkite pas savo dylerį šiandien ir pabandykite!

Extra Pale

VITA-MOR
High Potency
2 Complex Capsules

Veikia tiesios magiškaai ant nervingų ir besilaužiančių pavargusių — žadinto prisidina ir suteikia daugia energijos.

Bot. 100 Bot. 200
\$3.25 \$6.00

Dabar Eina Išpardavimas
UNION DRUG CO.
35th and Halsted

MOKSLAS IR KATALIKŲ

Kopernikas (1473-1543) buvo pirmas, kuris ištyrė, kad ne saulė, bet žemė keliauja ir biblijoj klaida. Bet kol gyvas jis nedrįso to savo išradimo viešai pasiskelbti, nes žinojo kas jo laukia. Tik Kopernikui mirus jo knyga "Apie Dangaus Kūnų Judėjimą" buvo atspausdinta, kurią kunigai puolė kaip piktį žvėrys. Jau jie knygos autoriaus negalėjo pasiekti, tai jo knyga įtraukė į prakeiktų knygų indeksą ir 1616 metais ją ant lauko sudegino.

Dar blogiau kunigija pasielgė su Koperniko mokslo nešėju ir teleskopu išradėju Galilėjū, kurį apšaukė "eretiku" ir per ilgus metus laikė kalėjimuose. Vėliau jau matymo nustojęs 70 metų senelis, birželio 22 d., 1638 metais, Galilėjus, apengtas atgalios rūbais Šventos Marijos bažnyčioje prieš popiežių, kardinolus ir kunigiją priekė ir atsisakė savo mokslo ir atsiprašė bažnyčios.

Kitas Koperniko ir Galilėjo mokslo nešėjas, Giordano Bruno, buvo baisiausiai kunigijos persekiojamas, kankinamas ir vėliau, vasario 17 d., 1600 metais, Ryme kaip "eretikas" buvo ant lauko sudegintas ir pelenai sumesti į upę.

O Bruno artimam draugui ir bendradarbiui Vanini už bedievybę, 1619 metais, buvo liežuvį ištrauktas, pakartas ir po tam ant lauko sudegintas. Jėzuitas Scott prisipyręs tvirtina, kad būk kunigija nei Koperniko nei Galilėjo nepersėkiojusi, tik esą buvę maži nesupratimai ir bažnyčia jų mokslą užgryus. Bet ir čia Scott pamiršta pasakyti dėl ko kunigija, kuri būk jau 1543 metais užgryus Koperniko mokslą, o palaikė bibliją, kad žemė stovi, tik saulė keliauja. Ir tik po arti 300 metų katalikų bažnyčia 1822 metais leido žemei keliauti ir pamalinti saulę...

Nemažai vietos Scott pašvenčia išgarbinimui Andrew Vesalio, belgo moderninės anatomijos išradėjo. Bet ir čia tas jėzuitas daro tą pačią "pamiršimo" klaidą ir nepasako to, ką būtinai reikėjo pasakyti. Vesalio, dėl mokslo naudot, zironijne no tik gyvų, bet ir mirusių žmonių kūnus. Bažnyčia tą griežtai draudė ir už tai Vesalių apšaukė "eretiku" ir inkvizicijos teismas jį buvo nuteisęs ant lauko sudeginti. Bet čia už Vesalių užstojo imperatorius Pilypas II su išlyga, kad Vesalio pats turi vykti į Rymą pas popiežių ir jo atsiprašyti. Vesalio tą ir padarė. Bet jam grįžtant iš Rymo namo laivas sudūžo ir jis žuvo būdamas 50 metų.

Užvis daugiausiai ir atakliausiai kunigija kovojo prieš medicinos mokslą ir žmonių ligų gydymą. Katalikų bažnyčios doktrina buvo, kad visų ligų priežastys yra ponas velnias, o velnią išvaryti galima tik su dieviška pagalba ir tą gali padaryti tik kunigas, žinoma, ne už dyką.

Dar prie to, tais laikais kunigija turėjo daugybę nuo visų ligų "pamačyvu" medalių, abroželių, raikščių ir pančių, kuriuos brangiai pardavinėjo ir darė didelį biznį. Štai dėl ko katalikų kunigija taip atakliai ir ilgai kovojo prieš anatomijos mokslą ir mokslo pagelba žmonių ligų gydymą. Prie moterų gimdantių kūdikius bažnyčia leido tik nieko apie tai nežinančią moterį, o net daktarui vyrui griežtai buvo draudžiama.

Kad pagelbėti moterims prie gimdymo, tai kunigija turėjo daugybę relikvijų, o ypač švento Alijoso medalis buvęs tam labai pamačyvas... Ir visas kitas ligas kunigija gydė su šventu vandeniu ir relikvijomis. Protiniai sergančius ir nuo didelio karščio klajojančius skaitė tikrai velnio apsestais. Juos mūdavo per pilvą, per šonus ir kitas kūno dalis, kad išvarę sergančių dūšele išvarydavo...

Kada 1798 metais, Anglijoje, Edward Jenner išrado nuo rauplių čiepijimą, tai tą katalikų bažnyčia sutiko su pasmerkimu, sakydami: "Rauplės yra dievo

Rašo A. M. METELIONIS.

KUNIGIJOS 'IŠRADIMAI'

bausmė už žmonių nuodėmes." Kuomet jau protestonliškoj Anglijoje ir mūsų Amerikoje rauplės buvo kaip ir nežinoma liga, tai dar tada katalikiškoj Europoj ta bailsi liga kas metus milijonus nešdavosi į kapus.

Lytines ligas dar ir šiandien katalikų kunigija skaito "dievo bausme" ir atakliausiai kovoja prieš teikimą pamokų kaip nro ty ligų apsaugoti.

Čia dar vienas "neklaidingas" katalikų bažnyčios darbelis. Prancūzijos katalikų bažnyčia, gegužės 30 d., 1431 metais, Orleano Mergelę (Joan of Arc) apšaukė "ragana" ir ją atidavė inkvizicijos teismui, kuris ją nuteisė ir ant lauko sudegino, o pelenus sumetė į upę Seine. Prabėgus 478 metams popiežius Pijus X-tas "surado," kad ta bažnyčios apšaukta "ragana" buvus šventa ir 1919 metais katalikų bažnyčia Orleano Mergelę padarė šventa.

Nežiūrint kiek toks jėzuitas Scott ir kiti kunigai ne šauktų ir ne rėktų, kad jų atstovaujama bažnyčia stovėjus už mokslą, daugybę neginčijamų faktų rodo, kad ta bažnyčia nuo pradžių ir dar šiandien yra atakliausiai priešas tikro mokslo ir žmonių progreso. O kaslink išradimų, tai tiesa, kad kunigija jų nemažai išradus, tik ne tuos, kuriuos jėzuitas Scott ir kiti kunigai sau savinasi. Čia prie progos są pažymėsiu nekurios iš jų kunigijos išradimų ir kokias metais buvo išrasti. Štai tie išradimai:

1. Išrasti danguje angelai ir įsakytą juos garbinti 360 metais.
2. Kalėdos arba nustatyta Kristaus gimimo diena 25 gruodžio. Išrasta 370 metais.
3. Panelė švenčiausia pripažinta už dievo motiną 481 metais.
4. Šventinimas pelenų arba, kaip Lietuvoje vadina, papelčius išrastas 439 metais.
5. Popiežiaus sostą įsitaikė popiežius Vigilius 539 metais.
6. Gavėnia, arba 40 dienų pasniko, įvesta 547 metais.
7. Maldų valandos prie panelės Marijos įvesta 593 metais.
8. Bažnyčiose apeigos lotynų kalboje įvesta 600 metais.
9. Išrasti kryžiai ir įsakytą juos garbinti 680 metais.
10. Iš paprasto vandens pradėta daryti "šventą vandenį" 682 metais.
11. Popiežiaus kojas bučiuoti išrasta 708 metais.
12. Melstis prie šventų paveikslų (abrožų) išrasta 782 metais.
13. Kryžnavas dienas išrado popiežius Leonas III-čias 801 metais.
14. Kad panelė Marija jau yra danguje "suzinota" 813 metais.
15. Kunigams uždrausta vesti žmonas, o išrasta, kad jiems bus geriau gyventi su pusesėrimis, 1000 metais.
16. Cysčius arba sielų skalbykla išrasta 1001 metais.
17. Bažnyčios priešų prakeikimą išrado popiežius Grigalius VII-tas 1077 metais.
18. Jubiliejūšai arba už pinigus visų griekų atleidimai išrasti 1095 metais.
19. Ausinė išpažintis (spaviedis) išrasta 1216 metais.
20. Komunija, Jėzaus kūnas ir kraujas vienoj plotkėje išrasta 1263 metais.
21. Relikvijos arba vadinamų šventųjų palaikų garbinimas įvestas 1563 metais.
22. Moterystė, kunigystė ir dirnavonė padarė šventais sekretamentais popiežius Pijus IV-tas 1563 metais.
23. Nekaltas prasidėjimas panelės Marijos išrastas 1584 metais.
24. Pats save neklaidingu pasidarė popiežius Pijus IX-tas 1870 metais.

Dėl visų tų, kurie dar šiandien tiki, kad ryti velnią. Dažniausia sykiu su velniais katalikų "viera" įtaises pats Jėzus, tai jiems reikėtų gerai įsitęmyti čia pažymėtus kunigų išradimus.

(P a b a i g a)

Išgirskite Žymaus Kovotojo Kalbą

Gary, Ind.—Šiandien raudonbaubiai baugina svieta komunizmu; jie rengia visokias kilpas darbo žmonėms po to komunistinio pavojaus skraiste. Jie piešia komunistus visokiems paveikslais, būk jie tarnauja "Rusijos" naudai ir t. Bet New Yorko Miesto Taryboje jau nuo 1941 metų yra italas komunistas Peter V. Caccchione. Tas komunistas pirmus rinkimus laimėjo tik su mažu skaitliu balsų, bet kada darbo liaudis patyrė kaip jis nuosirdiai veikia New Yorko žmonių gerovei, jau 1943 metais jis gavo daugiau balsų už hile vieną iš išrinktųjų, o 1945 metais dar daugiau balsų už jį padavė piliečiai. Pasirodo, kad darbo liaudis pamatė, kad Caccchione geriau negu bent vienas iš tarybos narių stoji už paprastų žmonių reikalus.

Gary gyventojai turės progą pamatyti tą komunistą ir turės progą išgirsti jį kalbant apie šios šalies reikalus ir apie pasaulinę politiką. Jie turės progą patirti, kad visi tie melai skleidžiami apie komunistus yra nepamatuoti. Jie pamatys, kad reakcininkai nekencina komunistų tik dėlto, kad jie teisingiausiai gina darbininkų reikalus.

Prakalbos įvyks liepos 10 d., 8-tą val. vakare, Mexican Hall, 1117 Washington st. Kalbėtojas gerai žino pilno darbininkų gyvenimą, nes pats yra dirbęs Bethlehem Steel kompanijai, American Car and Foundry ir American Carbide Company.

Apart Caccchione kalbės ir Komunistų Partijos Indiana valstijos pirmininkas Elmer Johnson. Jis kalbės apie trečiosios partijos prospektus. Įžanga 60 centų su takais. Visi kviečiami dalyvauti.

Rep.

6,000 Pamaro Darbininkų Ruošiasi Streikui

NEW YORK, birž. 25.—Apie 6,000 pamaro darbininkų sušaukė protesto mitingą ir pademonstravo būsimą streiką, kuris gal prasidės liepos 1 dieną, jei kompanijos nepildys unijos reikalavimų.

Mitingas perplūdė svetaine ir gatvės buvo dang žmonių. Darbininkai organizuoti į CIO uniją.

Atsimetęs Lokalas Vėl Grįžta Unijon

EAST ST. LOUIS, Ill., birž. 25.—Intern. Union of Mine Mill & Smelter Workers, lokalas 418, kuris buvo atsimetęs nuo unijos bei Waterbury vienas lokalas atsimetė, dabar vėl sugrįžo unijon. Jis atstovauja čionai ir Hillsboro, Ill., čino darbininkus. Lokalas apsiūterėjo padėjęs klaidų susidėmams su unijos skaldytojais.

Bomberis Įkrito Jūron

MANILA.—Amerikos bombieris B-17 skraidintis tvirtovę, įkrito į jūron prie Los Negros salos, Filipinuose. Penki asmenys dingę.

ŽUVŲ PRAMONĖS IŠPLĖTIMO PERSPEKTYVOS LIETUVOJE

Okupacijos metais vokiečiai gruboniškai eksploatavo Tarybų Lietuvos upių ir ežerų lohnus, o kada Raudonosios Armijos smūgiai privertė juos trauktis, višiška sunaikino Klaipėdos krašto žuvų pramonę.

Šiuo metu prieš Lietuvos TSR Zuvų Pramonės Ministeriją iškyla svarbus ir didelis uždavinys—atkurti šią liaudies ūkio šaką, pastatyti naujas įmones ir pradėti eksploatuoti vandens turtus moksliniais pagrindais.

Pirmarušio Klaipėdos uosto ir pajūrio sugrąžinimas neribotai padidino Tarybų Lietuvos žvejų veiklos plotmę. Dabar jie gali žvejoti ne tik Baltijos, bet ir šiaurės jūroje.

Prie Ministerijos steigtės smulkiosios žuvininkystės trestas. Jo uždavinys—vadovauti žuvinimui upėse, tvenkiniuose ir ežeruose. Trestas sujungia paskirus žvejų ūkius, apūrina juos žvejybos įrankiais ir dalinai laivynu. Trestas apūrina šviežia žuvinimi Tarybų Lietuvos miestus ir pramonės centrus. Praėjusiais metais jis pristatė valstybei 3,600 centnerių žuvis. Šiais metais trestas yra numatęs pristatyti 2-3 kartus daugiau žuvis.

Pagrindinė Lietuvos žuvų pramonės bazė yra Klaipėdoje. Penkmečio pabaigoje čia bus gaunama 60-70 kartų daugiau žuvis, kaip 1945 metais ir 15 kartų daugiau, negu užplanuota 1946 metais. Bet pasiekti tokiems rezultatams reikia atlikti didelius darbus.

Atsčiaiūs vokiečių sušprogdintą laivų statybą, žvejybos laivais galės būti apūrinta ne tik Tarybų Lietuva, bet ir visos Pabaltijis. Respublika turės galimybę statyti motorines valtis, katerius ir kitokius laivus.

Šiuo metu laivų statyboje pradėti visos eilės pagirindinių cechų — mechaninio, liejyklos, medžio apdirbimo, kalvių ir šaltkalvių atstatymo darbai. Pabaigę tuos darbus, galima bus pradėti laivų remontą.

Vokiečiai nuplukdė arba nuskandino didesnę Klaipėdos laivyno dalį. Jūros dugne guli apie 200 laivų. 12 iš jų jau iškelta, dabar ruošiamasi 40 laivų ir tris krovinių pakelimo kranus.

Neseniai gauta 44 motorinių valčių griaučių, kurių remontas bus užbaigtas šį pavasarį. Iš Talino gabenami valčių motorai. Be to, LTSR gaus dar 12 velkamųjų ir transporto laivų. Pagaliau, TSRS Vyriausybė paskyrė Tarybų Lietuvai naujus mechaninius įrengimus ir priedo 20 kitų stambiųjų laivų.

Šiame penkmetyje Klaipėdoje bus pastatytas didelis žuvų konservų kombinatas, kuriame numatoma pagaminti kasmet po 5 milijonus konservų dėžučių, o taip pat skardinių dėžučių ir riebalų gamykla.

Dabar vyksta Vilniaus ir Klaipėdos konservų fabriky atstatymas. Klaipėdos fabrikas šiais metais pagamins daugiau dar spūty ir silkių. Prie jo bus įsteigti žuvų rūkykmo cechai.

Kad sekmingai išpildyti visus tuos uždavinius, būtina sudaryti vieles žvejų ir laivyno kadras. Tam tikslui sekanciais metais bus įsteigtas jūros žuvininkystės technikumus. Čia bus paruošiami technologų, laivų vadovaujamo personalo, mechanikų ir motoristų kadrai.

Lietuvos TSR Zuvų pramonės darbuotojai padės visus pastangas, kad gausiai aprūpint respublikos darbo žmones aukštos rūšies žuvis produktais.

Mirė Viens Kito Rankose

Truro, Mass.—Birželio 24 d. čia mirė moteris 80 metų amžiaus ir jos vyras, 77 metų amžiaus. Tai nepaprastai retas atsitikimas. Vyras pašaukė gydytoją, kad gelsėtų jo žmoną, kuri sirgo širdies liga. Gydytojas pribuvęs rado moterį sąvuo vyro glėbyje ir abu seneliai staiga mirė; abu nuo širdies atakos. Tai buvo John E. ir Ellen Rogers.

Prisipazino Nuzudęs Savo Kūdikį

Mason City, Mich.—Clifford Mongar prisipazino užstojos policijos kapitonui, jog jis užtroškines savo septynių mėnesių dukrelę Myrą dėlto, kad "nenorėjęs, kad kiti savintųsi jo kūdikį." Kūdikis rastas negyvas Mr. ir Mrs. David Peabody, kūdikio motinos tėvų namuose. Kūdikio tėvai buvo persiskyrę. Mongar pats nuėjo į policijos buveinę ir pasidavė.

Mirė Nuo Vapsovs Igylimo

SEATTLE, Wash.—Mrs. K. Mosley, 32 metų, mirė nuo vapsovs įgylimo, skelbia koroneris J. P. Brill.

Tvanas Apsėmė Javus, Išnešė Gelzkelius

Omaha, Nebraska.—Naujai prasilejęs tvanas daug nuostolių pridarė vidurvakariuose; aplejo tūkstančius akru kukurūzų ir kviečių, išnešė gelzkelius, apšėmė vieskelius.

Jau prieš šitą naują tvano prasišeržimą apskaitliuota, kad Missoury sienėje patvynis pridarė šiemet nuostolių arti \$60,000,000. Naujas prasišeržimas nuostolius dar žymiai padidins. Javai čia būtų gražiai užderę, sako Agrikultūros Departamentas. Bet vanduo visus apšėmė.

Gyvenanti šalia Des Moines upės buvo perspėti, kad ta upė kils aukščiau negu kilo 1944 metais ir aples didelę dalį šio miesto. Spėjama, kad tvanas palies žemmesnes dalis tarp Jefferson, Iowa ir Des Moines, bent vietas arčiau Des Moines upės.

Tvanas netik pinigiskų nuostolių pridarė, bet ir gyvasiųjų daug pasiėmė, daug namų apsemta veik iki togo. Mažas Agency, Mo., miestelis su 200 gyventojų visas vandeniu apsemtas.

Kai kuriose vietose tikininkai buvo antru ir trečiu kartu apseję žemę javais, bet po šio tvano jau bus pervelė naujas javus sėti.

Tvaną Matęs.

Tyrinėja Blogą Elgesį Su Japonais

TOKYO, birž. 26.—Aliantų Tarybos įsakymu būsia tyrinėjama kaltinimai, kad Amerikos milijonierai policija blogai elgiasi su japonais darbininkais. MP kaltinama nepaslymus Japonijos zioniu civilijų teisių ir nelaidingą sademokratiniai Japonijos valdžią.

Gen. MacArthur sutiko pravesi tyrinijimą.

Plėšikas Pagrobė \$10,000

AKRON, Ohio.—Banditas užpuolė Goodrich kascirų ir atėmė iš jo \$10,000 algoms mokėti pinigų.

"Žingsnis Link Fašizmo", Sako TSRS Spauda

MASKVA.—TASS pranešimas iš New Yorko TSRS sostinės laikraščiams sako, kad Tafto-Hartley biliaus priėmimas yra žingsnis link fašizmo Amerikoje.

VISI Į DARBININKŲ PIKNIKĄ LIEPOS 4-tą

Cleveland, Ohio.—Dabar daugiau negu bent kada yra reikalingas darbininkų solidarumas, nes kaip vienas kalbėtojas yra išsireiškęs, mūsų šalies monopolistai yra pasikėsinę paversti darbo žmones į atros klasės piliečius ir pasirodo, kad tas galės įvykti, jeigu darbo žmonės laiku ir vieningai neišstos prieš tą pasimojimą.

Piknikas bus do geri kalbėtojai: Komunistas, New Yorko miesto konsilmanas Peter V. Caccchione ir veteran darbininkų vadas Eilizabeth Gurley Flynn. Eilizabeth abudu yra gana sugabus, kad nušviestų kurilnk veda Trumano nauja doktrina prieš Europos liaudies išsilaisvinimą ir monopolistų

pasikėsinimas atimti darbo žmonėms visas teises, kurias jiems J. V. Konstitucija garantuoja.

A. L. Moterų Klubas nepraleidžia nei vieno svarbesnio įvykio neparėmęs. Klubiets turės lietuvių stalą pikniku su įvairiais lietuviškais gardumynais.

Bus tarptautinė muzika šokiams. Įžanga veltai. Pikniko vieta: Eintracht Farm, prie 82-to kelio. Iš rytinės miesto dalies važiuoti U. S. 21 keliu iki 82-to ir čia pasukti po tiesiai. Iš vakarinės dalies važiuoti W. 25th st. iki York rd., York rd. iki Royal rd., pasukti po tieki, pavažiuoti 1 mylią iki pikniko.

Linksmo pasimatymo pikniku su visais. J. N. S.

EILĖRAŠČIAI APIE MASKVĄ

ANTANAS VENCLOVA.

I. Mauzoliejus

Pro mirgančias šakas plačių alėjų,
Per aikščių užėj, vilnis garsų
Aš atėjau į rausvą Mauzoliejų
Nulenkt galvos didžiausiam iš visų,

Tam, kurs pastatė amžiną valstybę
Šviesos, teisybės, laisvės, pažangos.
Nemirštamą jaučiau žmogaus didybę,
Sustojęs prie tylios mirties angos.

Jo vardas—Leninas. Į amžius ritas
Skambėjimas šio žodžio, kurs nemiris.
Ir rodės—virš galvos žvilgęs granitas

Staiga sunkiojom plytom prasiskirs,
Ar ateitį ranka jo laimins tą,
Kuri bus milijonų sukurta.

II. Kremlius

Kurantai Kremliaus bokštuose skaičiavo
Vidurnaktį, o miestas neramus
Dundėjo vis ir dar prie stalo savo
Sėdėjo didis vadas ir žmogus.

Prieš jo akis—melsvų kanalų strėlės,
Per tundrų plotus driekėsi keliai...
Cisternos, fabrikai iš rūko kelės,
Laivai marias vagojo atkakliai,

Lėktuvai drąsūs melsvą dangų raižė...
Aušroj jau blanko Tolimi Rytai,
O vadas vis skaičiavo, rašė, braižė—

Ir iš akmens, iš marmuro, granito
Kolonos, bokštai brėžėsi ir švito,
Ir kilo šimtų miestų pamatai.

III. TSRS Aukščiausioji Taryba

Šviesa lyg upė teka, liejas, žiba.
Didžiulė salė nuostabiai balta.
Čia renkasi Aukščiausioji Taryba
Laisvų tautų, tartum viena tauta.

Atstovai liaudies iškilmingai kyla,
Ir graudžia salėj tūkstančiai balsų.
Ovacijos sudrumscia šviesią tylą,
Pasveikindamos Pirmą iš visų.

Čia krašto darbininkai ir poetai,
Ir mokslo vyrai, ir angliakasiai,
Ir generolai, kovėsi drąsiai,—

Jiems mūsų liaudies valios patikėta
Vest per audras ir tarp dienų tylių
Valstybę didžią Lenino keliu.

IV. Septintoji Simfonija (Kolonų salėje)

Kai žemė vakaruos piktai drebojo
Po debesiais juodais ir mėlynais,
Čia septinta Simfonija skambėjo
Ir tartum gūlbė daužėsi spartais.

Girdėjom džiausmą virpantį pro būgnų,
Fagotų, smulkų kančią ir raudas,—
Ir plovė širdį muzika lig dugno,
Ir nešė pergalėn laisvas tautas.

Tos draugiškos aš neužmiršiu rankos,
Kuri suspaudė man pirštus tada,
Kai tamsiai griaudė būgnai ir patrankos...

Herojiška tai buvo valanda,
Kai muzikoj tarp žvakų ir kolonų
Mes jautėm plakant širdį milijonų.

V. Metro, Revoliucijos Aikštė

Šios liepsnos lempų, žvakų, kandeliebrų,
Ir judrūs eskalatoriai nuves
Žibėjime ir bronzos, ir sidabro
Į aukštas, šviesias požemio erdves.

Žiūri—ir nišose jau akys šviečia

Jaunų karių, šaunų angliakasių—
Plačios šalies didvyrių ir piliečių,
Kovojusių dėl ateities šviesių

Laikų,—ir tu stebi, lyg užkerėtas,
Įbrėžtus bronzoj brožuos atkaklius,
Rankas jų, veidus, krūtines žvaigždėtas,

Atspėti stengiesi jų kovos kelius...
Bet traukinys, iš tunelio atėjęs,
Tave tolyn jau neša, tartum vėjas.

VI.

Prie Puškino Paminklo

Snieguolės nuberia vėlyvą kelia
Maskvos nakties baltojoji tyloje,
O rūmai galvas į padanges kelia
Žvaigždžių sidabrinų šviesoje.

Aš, prie paminklo Puškino sustojęs,
Žiūriu veidan poeto ir žmogaus,
Ir šimtmetis žodžius jo atkartoją,
Lyg jauną griausmą žydinio dangaus.

Nuo medžių gėlės balto skėrsko byra,
Tartum Maskva—tai sodas nuostabus,
Kur tu garsiau girdi poeto lyra,

Paniekinusią mirtį ir kapus,—
Jos balsą aiškų, skambantį ir tyrą
Pro kylančius naujos dienos garsus.

VII.

Karo Trofėjų Parodoje (Gorkio vardo parke)

... O buvo nykius naktys, ilgos dienos,
Upes kraujai nudažė raudonai.
Visos Europos geležis ir plienas,
Motorų, ratų ir sparnų kalnai.

Čia guli. Svastika—lyg skorpionas,
Godžiai replės išskėtės į šalis...
Nudžiūvo kraujas laukuose raudonas,
Ir gilios žaizdos pamažū užgūs.

Tai mūs šalies tautų valia sudaužė
"Tigrus", "Panteras", plieno mašinas,
Ir lektuvus į šipulius suaužė,
Mūs kraštas, mirt ar nugalėt einąs.

Tvirta įnirtusių tautų ranka:
Tai amžina bus priešui pamoka.

VIII.

Čaikovskio Salėje

Žiedai baltų, stambių vandens lėlių
Lingavo tarp šių linijų graikiškių,
Kada rami šviesa, lydį sapnas lijo
Ant tavo delno, veido ir pečių...

Ir kilo smičius rankoj muzikanto...
Sujaudintas džiausmingosios dainos,
Matei miestus, ir žalią jūros kraują,
Ir grožį dievišką šalies jaunos,

Kur žaidžia spalvos, linijos ir šviesos,
Kur mirga mūrai žydrumoj dangaus,
Kur parkai, aikštės ir paminklai tiesias,

Ir tu tikėjai: žemė atsigaus,
Pakilus vėl iš peleno ir kraujo,
Ir suaidės, kaip ši styga, iš naujo.

IX.

M a s k v a

Karai, gaisrai, ugnis, liepsna ir dūmai...
Kiek kartų žemę dengė pelenai,
Bet veržės vėl aukštyn namai ir rūmai,
Kad augtum ir klestėtum amžinai.

Griuvėsiuos sosto šūviuos barikadų
Naujam gyvenimui pakilus, tu
Stovėsi kaip didi tvirtovė Vado,
Lyg švytury išlaisvintų tautų.

Ties tavo sienom priešos ginklai lūžo,
Lėktuvai krito kamuoliuos liepsnos,
Lyg stiklas, tankai tirpo ir sužudo,
Bet, štai, atėjo vėl pradžia dienos—
Kur ateities padangės plačios, blaivios—
Tu vėl plauki, lyg milžiniškas laivas.
1947 m. kovo mėn.

KAS PASIEKTA TRAKŲ APSKRITYJ POKARINIAIS TARYBIN. METAIS

(Laiškas iš Trakų)

Kaip senoje buržuazinėje Lietuvoje, taip ir poniškoje Lenkijoje, Trakų apskrityje buvo apieistu užkampiu.

Geriausią žemę valdė dvarponiai, stambūs žemvaldžiai ir dvasininkai. Valstiečiai paprasčiausiomis priemonėmis apdirbdavo savo menką žemėlę. Už pigią kainą pardavinėjo savo menką derlių ir brangiai mokojo spekuliantam už būtinai reikalingas pramonines prekes.

Silpnai išvystyta pramonė veikė tik tuomet, kai buvo naudinga fabrikantams, dėl to darbininkai dažnai likdavo bedarbiais. Menkas atlyginimas dažnai priversdavo darbininkus streikuoti, kas išsukdavo fabrikantų Kucere, Tiškevičių ir kitų aršias represijas. Grigiškio fabriko darbininkai atsimeina kruvinus užpuluimus.

Dar sunkiau buvo traktiečiams gyventi vokiškosios okupacijos metu. Traktiečiai niekuomet nepamirš nušautų nuo žemės paviršiaus kaimų, aysse nesustos aidėti riksmas ir verksmas sausūdytų ir sumestų į liepsnas tik kaimų gyventojų, nepamirš niekuomet Pirsipių Inkleiškių, Fermos, Lazdėnų tragedijas.

Aršūs fašistinis teroras, karo veiksmams, padarė mūsų apskrityje ūkiui milžiniškų nuostolių. Po okupantų išvairymo, apskrityje gyventojai, emė atkakliai dirbti, kad likviduoti vokiškosios fašistinės okupacijos padarinius.

Pažūrėsim, ko gi pasiekta per tą palyginti trumpą laiką: Grigiškio popieriaus kombinatas buvo vokiečių sunaikintas. To fabriko darbininkų iniciatyva kombinatas atstatytas iš griuvėsių ir duoda kraštui didelį popieriaus ir lignino kiekį. Kombinato darbininkai bei tarnautojai išpildo ir perpildo gamybinį planą. Tokiu būdu, 1946 metų planas įvykdytas 110%.

Atstatytas ir paleistas eksploatacijon Lentvario vinių fabrikas. Ten pat, Lentvaryje, kasdieną aukščiau kyla naujai statomos liejyklos "Kaitra" sienos. Tai bus viena iš stambiausių mūsų krašto gamyklų ir gamins sanitariinius — techninius įrengimus.

Lentpiūtės "Darbas", "Miškiniai" perpildo gamybinį planą ir duoda kraštui miško medžiagą, reikalingą mūsų miestų, kaimų, fabriky ir gamyklų atstatymui.

Via plačiau vystosi mūsų apskrityje vietinė pramonė, apdirbanti vietinę žaliavą. 1946 m. pradėjo veikti dvi plyninės Semeliškių valsčiuje ir jos iki metų pabaigos pagamins 93 tūkstančius plytų. Veikia atremontuotos ir naujai statomos kalkių gamyklos. Pagrindiniai atremontuota keletas malūnų Trakų ir Eišiškių valsčiuose. Veikia dvi puody dirbtuvės Vievio valsčiuje. Semeliškių valsčiuje veikia ratų dirbtu-

Nuo apskrityje išlaisvinimo dienos, joms išmokėta 5.5 milijono rublių, 42 motinos apdovanotos ordenais ir medaliais, 2 motinos gavo motinų — didvyrių vardą. Motinos gauna naujagimiams specialius kraitelius, o neščios moterys ir motinos žindydamos gauna produktus papildomam maitinimui.

Daug rūpesčio skiriama karių, žuvusių fronte, ir Tėvynės karo invalidų šeimom. Tik 1946 metais buvo išmokėta mūsų apskrityje pensijomis ir pašalpmis virš 1.700.000 rublių, išaldinta nemokamai didelis drabužių, avalynės ir produktų kiekis, atleista daug manufaktūros, kūro, statybinės medžiagos, seklių ir t.t. Darbo invalidams ir pasenusiems išmokėta pašalpų virš 300 tūkstančių rublių.

Išsipildė kumiečių ir vargingųjų valsčių amžina svajone: žemė maitintoja iš dvarininkų — dykaduonių rankų perėjo į dirbančiųjų valsčių rankas. 2,470 naujakurių gavo iš tarybų valdžios 18,070 ha žemės nemokamai ir neribotam naudojimui. Be to naujakuriai ga-

vo 2,578 gyvenamųjų namų ir ūkiškų pastatų, 1,693 ivairių gyvulių vienetai, 860 vieneta žemės ūkio mašinų ir įrankių. 1946 metais 2,103 naujakuriai ir mažesniems valstiečiams buvo išduota 226 tonų seklių paskolų. Žemės ūkio bankas suteikė 1945 — 46 metais valstiečių ūkiams demobilizuoti kariam ir Tėvynės karo invalidams ilgalaikės paskolos virš 2.5 milijono rublių sumos.

Trakų apskrityje darbininkai, valstiečiai ir darbo inteligentija supranta ir mato tarybinės valdžios rūpinimąsi darbo žmonių reikalais, su pasitikėjimu žiūri į ateitį ir žino, kad bendru darbu, tarybų valdžios organų vadovaujami, jie atkurs savo apskrityje ūkį ir gyvenimas eis tolimesniu vystymosi ir žydėjimo keliu.

P. Ramošius
Trakų Apskrityje Komunalo ūkio Vėdėjas.
Pilieno Gamyba Ima Jausti Anglies Stoką
PITTSBURGH, Pa. — Pilieno gamyba, gelžkeliai ima jauisti anglies stoką vis daugiau kasyklų užsidirant.

Nauji 3-jų smotų BEDROOM setai \$98.50 ir daugiau
Nauji 2-jų smotų PARLOR setai \$89.95 ir daugiau

LOVY UZKLODAI \$6.99 ir daugiau.
Taisgti turime didelį pasirinkimą namams
VISOKIO REIKTUMO: ALYVINIŲ PEČIŲ, SILDYTUŲV, IR A.
Turime gatavas "slip-covers" ir padarome ant užsakyto.
Perdirhame Jūsų senus rakandus. Patalsome a Apmusus Gelsuobe
ATEIKIT IR PASIŽIUREKIT
15 mėnesių išmokėjimui

HOME FURNISHINGS SERVICE
608 W. 31st ST. —VELTUI APSKACIAIVIMAI— CAL. 1147

ATYDOS!
MES JAU TURIME TIEK ALAUS KIEK TIK JUS NORESITE

Užsakykite Alų ir Root Beer'ą dėl savo **Parių, Pikniukų, Vestuvių ir Bankietu**

Atsakomąjioje Senoje Firmoje Saldytuvus ir Vėdinantes Rūšies Šilkinvimo Įtaisus. Pritaikytus 1/4—1/2 ir pilnai statines—DEGĖS ALUS ir Pusgaltoninėse Butose.

Fabrykdykie McAVOY's Root Beer'as—The Pride of Chicago—1/4—1/2—1/2 statines; taip pat ketvirtadalis ir pusės galiono butkos dėžė.

McAVOY BROS., Distributors

VISOKIO AUKŠTOS RŪŠIES ALAUS
5941 SOUTH DAMEN AVENUE

Telefonai: PROspect 3264; REPUblic 4582; REF 7200
Uždara Trečiadieniais, Sekmadieniais ir Švenčiams

WALTER (Babe) McAVOY
ir LEO McAVOY

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

Tvirtiausia Lietuvių Pašalpos ir Apraudo Organizacija

- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
- Pašalpos į savaitę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
- Visiems įstojimas veltus.
- Mėnesinė mokesčio pigiausia.
- Prilima naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo šeimą įrašyk. Išpldyti žemlaus telpanėn blanku ir pasiek sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas
419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informaciją, kaip tapti LDS nariu.

Mano vardas _____
Antraštas _____

PETRAS CVIRKA

(Pradžią 2-ram pusl.)
 Petras Cvirka buvo vienas mėgiamiausių lietuvių tautos rašytojų. Jo vardas yra plačiai žinomas ne tik tarp binėms tautoms (rusams, latviams, ukrainiečiams ir kt.), į kurių kalbas išversta eilė P. Cvirkos kūrinii. Jis išgarsino lietuvių literatūros vardą taip pat ir užsienyje. P. Cvirkos raštų yra išversta į anglų, prancūzų, švedų, lenkų ir net kinų kalbas.

Petro Cvirkos mirtis yra didžiulis nuostolis lietuvių tautai. Tas nuostolis juo skaudesnis, kad P. Cvirka mirė pačiame savo kūrybinio talento suklestėjime.

Lietuvių tauta amžinai gerbs Petro Cvirkos, rašytojo-kovotojo atminimą. Lietuvių tautos jaunimas mokysis iš P. Cvirkos raštų ryžingumo kovoti dėl šviesesnės savo krašto ateities.

Rasta Pakarta Moteris

Trečiadienį ryte rasta Mrs. Jessie MacEashern, 58 m., 1065 Glanlake, pakarta jos kambariye. Ant jos kaklo užverta virvė, ant kurios džiovindavo drabužius.

Mrs. MacEashern buvo nokytoja. Kaimynai sako, kad nematė jos vaikščiojant jau nuo šeštadienio. Tačiau Mrs Reith sako, kad ji grįdėjęs ją kalbant sekmedienį per telefoną.

Prie jos nerasta jokio raščiuko. Kaimynai sako, kad ji nesveikavusi per tūla laiką, nes rudinį būvisi pasišėidus koją išlipant iš buso.

Velionė turinti giminių Hamilton, Ont., Kanadoje. abar policija nori surasti jos gimines.

Prigirė Berniukas

George Hertz, tarnaudamas karo laivyne, vis galvojo, kad grįžęs iš tarnybos pasistatys namelius ir ramiai augins šeimą. Jo svajonės išsipildė, Jis nuoliekamu laiku, pats savo rankomis, statė namelį prie Rand ir Central, arti Mount Prospect.

Pirmadienį, jo žmona, du nūs ir žmonos tėvai nuvažiavo apžiūrėti naujai statomo "palociaus".

Kaip tai pasitaikė, kad jie pasigedo sūnaus Roger, 5 m. Visi pradėjo jo visur ieškoti. Pirmiausia pamatė jį, jo tėvas, pludruojant namo sklepe, kuris buvo apsemtas vandeniu. Buvo oētos visos pastangos atgavinti berniuką, bet jos nūjo veltui.

Jų vyresnysis sūnus Gerald, 7 m., tuo laiku buvo lauke ir nepastebėjo, kaip jo broliukas įkrito į sklepa.

CICERO ŽINIOS

Motery Klubo Ir Choro Piknikas.

Ciceros Motery Klubas ir Choras užprašo visus Ciceros ir Chicago lietuvius dalyvauti piknike, kuris įvyks liepos 4 d., Dan Smith darže, prieš Lietuvii Tautiškas kapines.

Aukščiaui minėtas Choras visada patarnauja organizacijoms, sudainuojant gražiai ir melodingai įvairias lietuviškas daineles. Už tą sudainavimą ima labai morkam atlyginimą, o kartais ir visai veltui dainuoja.

Choras yra giliai įsitikinęs, kad plati visuomenė įvertina juo darbus ir įrodymui to, dalyvaus piknike.

Komitetas parūpins skanių užkandžių ir įvairių gerumų. Sokiams grieš gema muzika. Lauksime skaitalingos publikos, o kad visi būsite patenkinti savo atsilankymu ir linksmai laiką praleisite, tai visai neabėjojame.

Iki pasimatymo piknike! Kviečia Kom.

Su Apgavystėmis Netoli Eisi

Mrs Agnė Battaglia, 41 m., 2742 N. Hoyne ave., gavo darbą 1946 m., gegužės mėn., Congres viešbutyje, kaip telefonų operuotoja. Kiek vėliau ji buvo paskirta už vyriausią operuotoja. Bet ji sugalvojo, kad bus galima pasipelniti. Atėjusii merginų darbo ieškoti, uždėjo ant rekordų, kad jos dirba. Nedirbančioms darbininkėms kompanija išmokėjo \$750 čekiais, kuriuos išmainė pati Battaglia.

Nors pastaruoju laiku ji jau dirbo Hotel Sherman, bet kompanija suradusi tą klasta, patraukė į teismą.

Policijai paklausus Mrs. Battaglia, kur ji padėjo tuos pinigus, ji atsakė, kad išmokėjusi dalį dantistui, o kita dalį suvartojus namų užlankymui.

Ji turi dukterį, kurią užlaiko, o nuo vyro turi persikiras.

Viešbučio užveizda Donald Barnett sako, kad viešbutis išmokėjo ne \$750.00, o \$1,200.

Kaip bus nubausta moteriškė už suktybes, dar nežinoma, bet kad ji tuo būdu sutepė savo nagus, tai jau aišku.

Reikalauja Namu Atlyginimui už Darbą

Rose J. Chamblein, 316 S. Grove, Oak Park, traukia į teismą savo bosą ir reikalauja iš jo \$20,000 arba palikti jai namą, kuriame ji gyvena.

Rose savo kaltinime sako, kad Herbert W. Krogan, 1021 Latrobe, River Forest, priziadėjo jai atduoti tą namą, jei ji priziūrės jo sergancius tėvus. Ji priziūrėjusi per 16 mėnesii sergancius senukus iki jie mirė. Per tą laiką buves susirges ir pats Krogan ir jį priziūrėjusi.

Bet dabar Krogan neatiduoda jai to namo. Tad ji reikalauja už jos darbą atlyginimo.

Kam rūpi apšvieta ir darbo žmonių gyvenimo pagerinimas, stokite į vilniečių šeimą, skaitykite "Vilni".

Iš Kultūriecių Susirinkimo

Trečiadienį, birželio 25 d., įvyko Amerikos Lietuvių Motery Kultūros Klubo susirinkimas. Narių atsilankė vidutiniškai.

Susirinkimo vedėja tapo išrinkta J. Stančikienė.

Valdyba raportavo, kad šis susirinkimas vėliaus šaukiamas todėl, kad visos valdybos narės tuo laiku negalėjo dalyvauti susirinkime. Vienos buvo išvykusios iš Chicago, kitos turėjusios kitus svarbius reikalus.

Išdininė raportavo, kad lizde turime \$45.00.

Naujoji finansų raštinkė Onutė Mairon, buvo narių pasveiktina už gražų su tvarkymą knygu. J. Skeberdytė pridavė \$14.65 nuo atsilubusio parengimo, bendrai rengto su K. P. Vinco Kapsuko klubi. Iskarto pranešta, kad pelno liko \$12.25, bet gauta užstato \$24.00, kas ir sudarė aukščia minėtą sumą.

M. Plečkaitienė raportavo, kad nuo žaislių parengimo liko pelno \$56 su centais. Išduotas raportas iš vaikučių mokyklėlės darbuotės, J. Skebertytė pabrėžė, kad jau virš 20 mokinių yra. Vaikučiai patenkinti mokyklėle ir su ūpu j lanko. Taipgi priminė, kad rengias darvyti pamokų pertraukas per vasarą. O rudenį dar smarkiau pradėti darbą.

Užgirtas komisijos raportas ir nutarta paskirti iš izdo - mokyklėlės reikalams \$5.00. Taipgi davė tam reikalui \$1.00 M. Vailonienė. Kelios kultūrietės pasizadėjo ateiti šeštadienį į pamokas ir atnešti dovanėlių vaikučiams.

Buvo diskusuota, kad surengti pavasarinį išvažiavimą. Tačiau niekam neapsiėmus į komisiją, tas reikalas atidėtas.

Nutarta rengti parengimą rudenio. Tas parengimas bus skyriamas 10 metų sukakties atžymėjimui nuo mūsų klubo susiorganizavimo.

Buvo atskreipta į klubą, kad išrinkti darbininkes dirbimui Tarptautiniame dainų festivalyje, kuris įvyks liepos 4 d., Justice Park Gardens. Pasizadėjo padirbėti P. Jancienė.

Beje, tame 10 metų jubilejaus parengime turi būti perstatytas veikalas. Be to, numatoma kviesti vaikučių choras padainuoti.

Susirinkimas buvo sekmingas ir tvarkiai vedamas. Nerė.

Aukos Švietimo Reikalais

Draugiskam pažmony pas C. Abekienę parinkta aukų švietimo reikalams.

Aukavo po penkine: Blaskienė, Abekienė, Karosai, Baltulionytė, Andriuliai. P. Solomskas \$3.00.

Po du: Zixai, Jakai, Pruseika, Vilkaitė. \$1.00, J. Jokubas.

Paulauskaitė pridėjo \$3. Tai viso susidarė \$40. Literatūricius.

Gatekaris Užmušė Berniuką

Sam Katz, 2 met., 3534 — 13 pl., buvo paliktas pas kaimyną padaboti iki motina nusipirks reikmenų. Vaikutis pabėgo nuo savo priziūrėtojo ir pralindęs po stovėsius automobilius bėgo skersai gatvė, ties 2344 Rosevelt rd.

Gatekario vairuotojas Joseph Shaedore, 5713 W. 64 pl., sako, kad jis nepastebėjo vaikučio laiku, o kai pastebėjo, buvo vėlu sulaukyti gatekaris. Berniukas greitai po užgavimo mirė. Jo motina Eva grįžusi namo nerado gyvo sūnaus, o tėvas yra išvykęs biznio reikalais į Argentiną. Sam dar turėjo 3 brolius.

Pieno Darbininkai Gaus Algų Pakėlimą

Kraft Food Co. pasirašė 2 metų kontraktą, pasizadėdama pakelti savo darbininkams algas po 25 c. į valandą.

Darbo savaitė pripažinta 40 v., o kas dirbs viršlaiki, tai gaus mokėti už laiką ir pusę.

Toje kompanijoje veikia Dairy Employes Unija — AFL, 754 vienetas.

Kaip tik bus dalykai baigti tvarkyti Chicagoje, unija pradės vesti derybas, kad tas pats būtų padaryta ir su kitų miestų tos kompanijos darbininkais, kaip tai: Freeport, Ill., Green Bay ir Plymouth, Wis.

Kas Remia "Vilni"

J. Zlabas, iš Bellwood, atsinaujindamas "Vilni", aukojo jos reikalams \$8.00.

Vėgėra, atsinaujindamas "Vilni", pridėjo \$3.00 dienraščių reikalams.

Roselandietis J. Gegužis davė "Vilni" savo gimnėms Lietuvon. Tą pat padarė roselandiečiai Poviloniai.

Nuolatinė "Vilnies" remėja Shačkūtienė įteikė "Vilniai" penkinė.

Chicagoietis Grinius, atsinaujindamas "Vilni", pridėjo dolerinę auką.

M. Baltulionytė-Straus iš San Francisco, viešėdama Chicagoje, įteikė "Vilniai" \$10.00. Kita draugė iš San Francisco, E. Vilkaitė dovanavo "Vilniai" \$3.00.

Chicagočiai Užubalis ir Rugienis aukavo po dolerį. Iš tolimosios Tacoma, Wash., vlenas geras draugas, kuris nenori garsintis, prisiluntė \$10.00, prašydamas tuos pinigus išdalinti visiomeniniams reikalams.

VEGEL'S TAVERN
 NAUJOJ VIETOJ
 ALUS—VYNAS—LIKERIAI
SMAGI UZEIGA
 CIA TIKRI DRAUGAI SUSIRENKA
 3203 So. Halsted Street
 CHICAGO, ILL.
 Telefonas Calumet 5982

J. KAZLAUSKO UZEIGA
 944 West 35th Place, Chicago, Ill.
 Kampus Sangamon St. Telefonas Yards 7885
 ATsilANKE NESIGALLESITE
 JUOZAS ir MARCELA KAZLAUSKAI, Savininkai

SCHLITZ TAVERN
 1009 W. 63rd St.
 Cia rasite skanių, šaltų ir stiprių gėrimų ir smagu patarnavimą
Šeštadieniais Užkandžiai Veltui
 SAVININKAI J. ZUTRA ir W. BUTKIUS
 Phone Wentworth 7552

Ann's Tavern
 Naujoj Moderniškoj Vietoj
 3559 So. Union Ave.
 Atsilankiusius maloniai primam ir pavaišinam
 JUOZAS ir ANN POVLAITIS, Sav.

Neseniai atsilankęs "Vilnies" įstaitoj J. A. Dambrauskas, iš Springfield, Ohio, išklejo penkinė urugvajiečių laikraščio "Darbo" paramai.

Ačiū visiems. Vilnietis.

Trečiadienio naktį užsidėgė apartamentas, 1621 N. Fairfield ave. Gaisras prasiėjo iš to kambario, kuriame gyveno Ted Jensen, 50 m.

Visi gyventojai išsigelbėjo, tik Ted Jensen sudegė.

Nustatyta, kad gaisras kilo nuo numestos degančios cigaretės.

Gaisragiesiai nekartą perspėja rūkytojus, kad jie būtų atsargesni su numetimomis degančių cigarečių.

URBA Gėlininkas
 4180 Archer Avenue
 Phone: Lafayette 5800 or 5870
 Gėlės Mylinėms, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošinams.

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS GELES
 KVIETKININKAS VESTUVĖMS, BANKIETAMS, FAGRABAMS
 3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIDIMO VALANDOJE
 Kreipkitės į
Anthony B. Petkus
 LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
 DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS VISU PATOGUMUI
 6812 S. Western Ave. Chicago
 1410 S. 50th Avenue Cicero
 Telefonas GROvehill 0142 Telefonas Town Hall 2169
 Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir preinamas Jūsų finansiniam stoviui

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
 Nariai Chicagos Laidotuvių Direktorių Asociacijos
 Turime Ambulanso
 Kopyčias Patarnavimas
 Visose Dienų ir
 Miesto Dalyse Naktį

LACHAWICH IR SUNS
 Phones: Canal 2515 Corr. 5765 Pullman 1270
 2314 WEST 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.
J. LIULEVIČIUS
 4248 S. CALIFORNIA AVE. TEL.: LAFAYETTE 3572
P. J. RIDIKAS
 3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
 Telefonas YARDS 1419

S. P. MAŽEIKAS ir EVANAUSKAS
 6945 S. WESTERN AVE. Phone PROspect 0099
 3219 LITUANICA AVENUE Telefonai: YARDS 1128 & 1129
ANTANAS M. PHILLIPS
 3307 LITUANICA AVENUE Telefonas YARDS 4908
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
 10821 S. MICHIGAN AVE. TEL PULman 9661

JAMES TAVERN

JAMES JANULEVICIA
 3107 1/2 S. Halsted St.
 Chicago, Ill.
 GERAS VYNAS, DEGTINE, KINGSBURY ALUS.

Monarch Liquor
 EXTRA! EXTRA!
 Permainytas Vardas ir Adresas
 LIETUVISKAS ZYDUKAS
 3529
 S. Halsted St.
 Phone
 YARDS 6654

WILLIAM Z. FOSTER DALYVAUS TARP-TAUTINIAME DAINŲ FESTIVALyje

K. P. vietinis distrikto ruošia vieną iš puikiausių dainų festivalių. Jis įvyks liepos 4 d., Justice Park Gardens.

Festivalyje dalyvauti yra užkviesti daugybė įvairių tautų pažangiųjų chorų ir šiaip dainininkų grupių. Tai bus tikrai pažangiųjų darbo žmonių dainų ir meno šventė.

Apart meniškos programos, girdėsime eilę svarbių kalbų. Atvažiuos pasakyti kalbos nacionalinis Komunistų Partijos pirmininkas William Z. Foster, kuris neseniai grįžo iš Europos. Aišku, kad jis daug ko matė ir patyrė Europoje. Jis dalį savo patyrimų pasakys savo kalboje.

Visi žinome, kad mūsų šalyje reaktionieriai kelia galvas ir nori užkarti vergovę darbo žmonėms. Kad

tai atmušti, turime vienintį ir bendrai prisijungti. Jų didesnis skaičius darbininkų dalyvaus tame festivalyje, juo daugiau susipažins su gresiančiais pavojumi, greičiau stos į priešreakcinę kovą.

Chicago lietuviai turėtų imti sau už pareigą dalyvauti tame dainų ir kovos už laisvę festivalyje.

Įvairių tautų šeiminiškės paruošė čia valgių. Bus įvairių minkštų gerimų ir t. t.

Komitetas aiškina, kad bus įvairių žaidimų. Šokiams grieš gera orchesteria.

Dalyvavimas tame pažmonyje, reiškia dėjimį pastangų apvienijimui visų tautų darbininkų veikimo.

Įžangos tikietus perkant iš anksto 40 c., prie vartų 50 c.

Visi liepos ketvirtą į Justice Park Gardens!

LKM Choro Įvykiai

Birželio 24 d., Lietuvių Auditorijoje, atsibuvo kanklečių pamokos. Kadangi iš anksto buvo rengtasi prie pokilio, tai pamokos buvo trumpos. Choro mokytojas, J. Kenstavickas be pertraukos pamokino tas dainas, kurias kanklečiai rengiasi įdainuoti į plokšteles. Visi, kurie tik šiuo kartu lanko pamokas, deda visas pastangas, kad juo geriausiai dainas išsmokinti. Pertraukus pamokas, J. Karvelis pranešė, kad yra sukviesti visi, kurie pagelbėjo operetės "Rio Rita" prirengimui ar dirbo parengime, taipgi kurie lošime dalyvavo. Tas pokilis ir buvo tam tikslui surengtas.

J. Bendokaitis pranešė, kad 30 d. birželio, įvyks LMS 1-mos Apskrities komiteto ir vienietų atstovų valdybų susirinkimas. Jame bus apkalbėta bendrai pik-

niko rengimo planas. Piknikas įvyks 21 d. rugšėjo, Liberty Darže. LKM Choro valdyba sutiko dalyvauti tame susirinkime. Po pasikalbėjimų prasidėjo "šurum burum". Buvo užkandžių, gėrimų, šokiams griežė draugas Peivis.

Kanklečiai ir svečiai buvo pavaišinti.

Sekantios Choro pamokos įvyks liepos 1 d., Lietuvių Auditorijoje, pradžia lygiai 8-tą val. visi ir visos būkite pamokose laiku.

Sirdukas.

Šiandien Išspręš Chicago Mokyklų Liaupsnį

Pradėtos diskusijos kovo mėn. Chicago mokyklų tinkamumo dar vis tęsiasi. Šiandien North Central Assn. duos savo nuosprendį. Mokyklų perdetiniai sako, kad dalykai pagerinti.

Šiandien "Atakuos" Chicago iš Orlaivių

Virš 200 orlaivių iš Glenview Naval Air Station atsikris į Chicago ir paroduos, kaip orlaiviai mėto bombas ant miestų.

Toji demonstracija prasidės 3.30 v. po pietų, ir tęsis per 30 min. O vėliaus orlaiviai praleks pro Chicago's priemiesčius.

Orlaivių demonstracijai vadovaus Capt. Cecil B. Gill.

PCA Komitetas Turės Posėdį Chicagoje

Amerikos Progresyvių Piliiečių Komitetas — PCA, turės posėdį Chicagoje. Jie čia posėdžiaus dvi dienas. Knickerbocker viešbutyje.

Posėdis prasidės šeštadienį, baigsis sekmadienį.

Į posėdį atvyksta A. F. Whitney, prezidentas Gelžkaliečių Brolijos; Robert W. Kenney, buvęs Kalifornijos valstijos prokuroras; Elmer A. Benson, buvęs Minnesotai valstijos gubernatorius; Helen Fuller iš New Republic ir eilė kitų.

Pagautas Plėšikas Prispaziņo Moteries Išniekinime

Lewis R. Cummings, 25 metų, iš Kenton, Ohio, buvo pagautas lendant į namą, 865 N. La Salle st.

Piktadarys prispaziņo, kad jis miesto pietų dalyje, begirtuokliaudamas užpuolė moteriškę, sumušė, išniekino ir pinigus atėmė. Bet policija sako, kad ji neturinti tokio pranešimo, kad tas būtų įvykęs.

Ugniagesiai Gaus Daugiau Ambulansų

Pranešta, kad Chicago jau gauta 10 naujų ugniagesių ambulansų. Jų gaus ir daugiau, Jie bus laikomi artimiausiam atstume, kad neimtų daugiau kaip 5 minutes nuvažiuoti į pašaukimo vietą.

Ernesto Petronio Vestuvės

Pereitą šeštadienį įvyko šaunios vedybos. Apsivedė jaunas Ernestas Petronis su Joan Lois Bouras. Jau navedės tėvas yra graikų tautybės, o motina lietuvi Doris Bouras. Jaunavedžio tėvai plačiai žinomi visos Chicago ir Rockforde A. ir P. Petroniai.

Daug svečių susirinko erdvioje K. P. Hall, Roselande. Tai galejo būti iki penkių šimtų giminių, draugų, kaimynų. Į vestuves atvyko ir Ernesto brolis Albertas, inžinierius iš Detroito.

Iš lietuvių toasmasterių buvo J. K. Šarkūnas. Jisai pristatė tarti sveikinimo žodžius visą eilę žymesnių giminių ir šiaip draugų. Giliai susijaudinęs kalbėjo Albinas Petronis ir nuotakos motina Doris Bouras.

Veikiausia, ir daugiau gerų prietielių norėjo išreikšti savo linkėjimus jaunai porai, bet visi gali suprasti, kad neįmanoma išsakuoti per daug žmonių.

Visi veselninkai buvo ku draugiškiausiai primti. Reikia pasakyti, kad gausidėnis dirbo daug ir darbo nuosirdžiai. Beje, dar priduržius, kad varde Aldo choro jaunavedžius sveikino K. Yakus.

A. Petronis užkviėtė svečius pasilinksinti ir sekančią dieną — į Roselande lietuvių sveteinę. Ir ten susirinko daug svieto.

Jaunavedžiai išvyko praleisti medaus mėnesį į Montrealy, Kanadon. Jie, žinoma, aplankys ir Niagara Falls. Šeimos Draugas.

"Sergu, ir Noriu Mirti!"

Laiškutis prie vieno šono ir revolveris ant kitos pusės parodė paskutinį laipsnį gyvenimo istorijos Walter Lattimer, 42 m. amžiaus, kuris gyvena 1332 S. Kedvale Ave., Šoviny bus vartotas užbaigti to žmogaus gyvenimą. Laiškus buvo parašytas tomatinai:

"Aš sergu ir noriu mirti. Gussie yra kalta už viską. Ji turi visą mano meilę ir jos darbe galite sužinoti, kur ji yra, William paduos jums 15 dolerių. Pasakyk Jonukui paimti mano čekį ir jį prižiūrėk. Palik namą kaip buvo".

Buvo instrukcijos palikta tam, kas ras tą laiškutį pašaukti policiją ir jo motiną.

Šiandien Paskutinės Pamokos Šiame Sezone

Šiandien, birželio 28 d., įvyks paskutinės pamokos vaikų mokyklėse šiame sezone. Daugelis geros valios moterų rengiasi atnešti vaizių vaikūčiams.

Pamokos prasidės 1 val. po pietų, Mark White parkuose sveteinėje. Prašome įvyk valkūčių dalyvauti.

Taipgi būtų gerai, kad dalyvautų ir jų tėveliai, bei šiaip kam rūpi švietimas vaikūčių ir supažindinimas jų su lietuvišku menu.

Mokyklų Kom.

Šaunus Jaunimo Išvažiavimas

Pereitą nedėdienį Jefferson miškuose, Edgebrook Forest Preserve, įvyko draugiškas išvažiavimas dviejų LDS kuopų — North-ernerių ir Spadks. Jaunųjų buvo didžiama, o senųjų mažiau.

Labai graži vieta ir tas išvažiavimas pavyko visu šimtu nuosimčių.

Išvažiavime savo darbu gražiai atsirekomendavo Milda Chesna, V. Remeikis, Motiečiai, Aldona Povilonis, Edw. Deveikis, Frances Yurgel, Burton, J. Sakalas. Iš senių daugiausia padėjo J. Benikaitis.

L. Pruseika pasakė trumpą kalbą, šiuo sykiu anglių kalboje.

Daugiau tokių išvažiavimų. Prie Sparks jaunuolių kuopos prisirašė Joe Gransky Jr.

Rep.

Chicagoje Ima Mažinti Gemblerystes

Pasimojimo miesto majorui išnaikinti gemblerijų lizdus, iki šiol jau išnaikinta nemažai jų lizdų, ypač stambieji. Bet dar sakoma, kad Chicagoje yra apie 120 tokių lizdykų, nežinūrint, kad policija siekia juos visus išnaikinti.

Vaikai Uždegė Namą

Ketvirtadienio vakare, užsidėję vieno aukšto pastatas, kuriame laikydavau traukinio vagonus, North Western R. R., 4650 Armistage.

Nuostolių padaryta už \$500.

Policija sako, kad padėgimai tiksliai atliko išdykę vaikai.

Nubausta Namu Savininkė

Mrs. Florence Trilling, 562 N. Pine Grove ave., likosi nubausta pasimokėti \$1,600 už ėmimą aukštesnių randų, negu valdžios nustatyta.

Sakoma, kad ji paėmusi iš 6 šeimynų \$350 daugiau negu turėjusi paimti.

Vietiniai Pranešimai

BRIGHTON PARK
LDS 76-los kuonos susirinkimas įvyks liepos 2 d., 7.30 val. vak. Hollywood sveteinėje, 2417 W. 43rd St. Visi nariai būkite susirinkime laiku. Kurie dar euste pasilike su duokėmis, užsimokėkite, kad nesuapduotumėte. Be to nepamirškite visi, kad dabar eina vasarų už gaviną naujų narių. Pakalbinkite kaimyną, kad prisijūtų. LDS yra viena iš geriausių apdraudimo organizacijų ir mokėtis nedėdėlė. Pasidaruokime.
Nutarimu rašt. P. Dauderis. (28c2)

LDS 2-ros APSKRITIES POSEDIS
Šiuomi pranešame, kad LDS 2-ros apskrities posėdis įvyks liepos 1 d., 8 v. V. Vilnius svet.

Prašome visų komiteto narių dalyvauti posėdyje, nes yra daug svarbių klausimų, kuriuos turėsime apkalbėti, ypač vajuus klausima.
Sekr. J. S.

LIETUVIŲ KULTŪROS IR MENO RADIO KLUBAS
Jūs žinote, kad radio programų išlaikymas yra svarbus dalykas mūsų visuomeniniam gyvenime, todėl prašome jus pasimokėti savo mokėsi. Mūsų mokėsi — \$1.00. Mokėsi siųskite "Vilnius" adresu, pažymėdami klubo vardą.
Prie kiekvienos progos bandykite tauti naujų narių.
Neužmirškite, kad Kultūros ir Meno Klubas mityngai būs "Vilnius" sveteinėje, 3116 S. Halsted St., kiekvieno mėnesio trečią serėda, 7.30 v. Pin. sektr. P. Mikulėnas. (28c2)

HELP WANTED—FEMALE

REIKIA MOTERŲ SORTUOTI WASTE PAPER
Palytymo Neteikia. Gera transportacija. GENERAL FIBER CO. 3100 S. California Ave.

IVAIURUS SKELBIMAI

PARSIDUODA GRAZUS BOTAS
Naujas tike pabudavimas 12 pėdų ilgio ir 44 colių pločio. Galima pridėti motora. Kam reikalingas tukis bėris, kreipkitės
A. ROMANAS
501 E. 91st St., Chicago 19, Ill.

CHINCHILLAS
Tirkite Pietų Amerikos brangias kailiukas vesliniai gyvūnėliai varūn. Chinčillas, parūdomasi po \$300 už porą pilnų svaresniuos poros. Opal Chinchillas
Fur Ranch — V
6013 W. 26th St., Cicero 50, Ill.

REAL ESTATE FOR SALE

PARDAVIMUI
PENKIŲ FLATŲ MORINIS NAMAS GERAME STOVYJE
Flatai po keturius kambarius. Netoli Halsted St. ir 35th Place

31-mos gatvės ir netoli Halsted St. 2-ju flatų morinis namas: flatai po 6 kambarius, ir kraituvė, garažas del dviejų auto. Parduosiu nebrangiai. Kreipkitės 8220 Vincennes Ave. Phone Vincennes 1143.

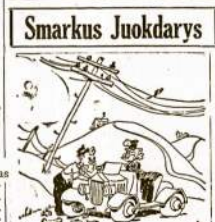
JOS. F. BUDRIK & INC.
Didelė Krautuvė RAKANDAI, RADIO IR JEWELRY

Visi departmental patalpinai viename balkame name.
1947 metų Radios nuo \$20.00 iki \$450.00.
TELEVISION zetai po \$275.00 ir aukščiau.
Elektriniai dulkių valytuvai, Elektriniai kaitlytuvai, šaldymos mašinos, elektriniai peiliai, aliejiniai peiliai, gasiniai peiliai, rasomosis mašinos.
Krautuvė atlara košną dieną ir vakarais: Pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį iki 9 val. vakarų.
Budrikis leidžiamas Radio Valandos kas sekmadienį iš WCFL, 1000 kil. radio stoties 9.50 val. vak. o ketvirtadienio vakare iš WHFC, 1450 kil., 7 val. vakaro.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 S. Halsted St.
Tel. CALumet 7237
Chicago 8, Ill.

Smarkus Juokdarys

Jeigu tu nesusikubini, tai mes visai nepaiešiksim KEN'S KLIUBA.

Kenstavičiai
718 W. 31st St.
VICtory 0840

Persikėlė Naujon Vieton (Salia Liet. Auditorijos)
Happy Hour Tavern
STELLA SHURNAS
Savininkė
3139 S. Halsted St.
Tel VICtory 7523

ST. LOUIS, Mo.—Po dviejų savajųjų transito darbininkų streikas baigtas. Pažadėta algas pakelti.

Medicinos Doktorai

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Res. Tel. REPublic 0054
Jeigu nesusiliepija —
SAUK KEDeje 2808
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet, ir nuo 6 iki 9 val. vakarais.
Trečiadienio vakarais ir Sekmadieniais pagal susitarimą.

TELEFONAS YARDS 3146
DR. V. A. ŠIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
PRITAIKO AKINIUS
744 W. 35th Street
Valandos: 11-12; 2 iki 4; vakarais 7-9
Pirmadieniais tik 2 iki 4.
Šventadieniais 11-12.

OFISO TELEFONAS: YARDS 4787
NAMU TEL. — PROSPECT 1930

DR. STRIKOLIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 S. Ashland Avenue
Valandos: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakarais; Naktį, Sered., Subat. vakarais tik pagal sutartį.

OFISO TEL.: VIRGINIA 0036
NAMU — BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos: 1-3 ir 6-8:30 P. M.
Trečiadieniais pagal sutartį.

PHONE: YARDS 5921
REZIDENCINIOS — KENWOOD 6107

DR. BERTASH
756 West 35th Street
(Kamp. 35th ir S. Halsted St.)
Valand.: —1 iki 3, ir 6:30 iki 8:30 P. M.
Trečiadienį, ir Šeštadienį nuo 1 iki 3 popiet.

Rez. 4826 S. Kimbark

PHONE GROVEHILL 9111

DR. A. K. BUTKO
LIETUVIS
KOJU SPECIALISTAS
7214 S. Ashland Avenue
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 yto iki 9 vakaro.

Phone Yards 7772

DR. B. C. BRUZAS
DENTISTAS
4003 Archer Avenue
(Arti California Ave.)
VALANDOS: nuo 9 ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais sustarus.

TELEFONAS YARDS 2240

DR. C. Z. VEZEL
DENTISTAS
4645 S. Ashland Avenue
(Arti 47th Street)
VALANDOS:
9 ryte iki 8 vak. Trečiadien. sustarus.

Geriausia Proga

Je! turite pardevimui namą, biim, ar ūke, tai skelbikites "Vilnyje" — turėsite psekemes.

Taipgi jei nori gauti darbininką ar darbininkę — paskelbkite "Vilnyje".

Biznio reikalais kreipkitės "Vilnius" Administracijai
3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

SVARBU ORGANIZACIJOS IR PAVIENIAMS

Je! turite bile koki spaudos darba ir norite, kad būtų greitai atlikas, kreipkitės į Darbininkų Spaustuvę, — greitai gausite darba.

3116 South Halsted Street
Chicago 8, Ill. Tel. VICtory 7326

TARPTAUTINIS FESTIVALIS IR PIKNIKAS
Liepos 4-ta
JUSTICE PARK GARDENS
(Sakalų Darže)
Kampas Archer ir Kean gat. Justice, Ill.
Išgirskite
William Z. Foster
Amerikos Komunistų Partijos Pirmininką
Tai bus pirmas jo pasirodymas vidurvakariuose po sugrįžimo aplankius daugelį Europos valstybių.
Žaistai ir Tautiniai Valgiai Visą Dieną
Šokiams grieš

BILL LEONCHIK "Continental" Orchestra
ĮŽANGA: Iš anksto 40 centų; prie vartų 50 centų, įskaitant taksus.
TRANSPORTACIJA: 63rd St. gatvėkarui iki galo linijos; iš ten busu iki Kean Ave. Bluebird busu iš stoties nuo 20 E. Randolph kas valandą laikrodžiui nuosteni; pakelkije šie busai paims pasiažierius sekamos vietose: Madison ir Ashland; Ogden ir Roosevelt; Ogden ir Western; Ogden ir Kedzie; 22nd ir Crawford; 22nd ir Cicero; 26th ir Cicero; 31st ir Cicero; Cicero ir Archer; 63rd ir Archer.
Visus kviečia dalyvauti—
Komunistų Partijos, Illinois Distrikto Komitetas.